PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS
DĖL PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014–2020 M. ATLIEKŲ TVARKYMO PLANO PATVIRTINIMO

2014 m. lapkričio 20 d. Nr. T-358
Pakruojis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 31 punktu, 16 straipsnio 4 dalimi, 18 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 28 straipsnio 3 dalimi, Pakruojo rajono savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti Pakruojo rajono savivaldybės 2014–2020 m. atliekų tvarkymo planą (pridedama).

2. Pripažinti netekusiu galios Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2006 m. liepos 27 d. sprendimą Nr. T-214 „Dėl Pakruojo rajono komunalinių atliekų tvarkymo plano patvirtinimo“ .

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Merė Asta Jasiūnienė

PATVIRTINTA
Pakruojo rajono savivaldybės tarybos
2014 m. lapkričio 20 d. sprendimu Nr. T-358

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 M. ATLIEKŲ TVARKYMO PLANAS

TURINYS

TRUMPINIAI		6
1.	ĮVADAS	7
2.	ESAMOS ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA	8
2.1.	Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas	8
2.2.	Pakruojo rajono gyventojai ir būstai	10
2.3.	Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, komunalinių atliekų susidarymo norma	11
2.4.	Komunalinių atliekų susidarymas	13
2.5.	Mišrių komunalinių atliekų sudėtis	14
2.6.	Komunalinių atliekų panaudojimas ir perdirbimas	15
2.7.	Antrinių žaliavų tvarkymas	16
2.8.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas	18
2.9.	Specifinių atliekų tvarkymas	20
2.10.	Mišrių komunalinių atliekų tvarkymas	22
2.11.	Gyventojų aprūpinimas konteineriais	23
2.12.	Atliekų surinkimo priemonių poreikis	23
2.13.	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančios atliekų surinkimo sistemos	23
2.14.	Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis	24
2.15.	Senų sąvartynų uždarymas ir priežiūra po uždarymo	27
2.16.	Visuomenės informavimo ir švietimo priemonės atliekų tvarkymo klausimais	27
2.17.	Esamos situacijos apibendrinimas ir išvados	27
3.	KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMO PROGNOZĖS PLANUOJAMU LAIKOTARPIU (2014–2020 M.)	32
4.	KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR UŽDUOTYS 2014–2020 M.	34
4.1.	Komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė	34
4.2.	Pagrindiniai komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vystymo prioritetai ir kryptys	35
4.3.	Pakruojo rajono savivaldybei nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	36
4.4.	Pakruojo rajono savivaldybės trumpalaikiai komunalinių atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės 2014–2020 metais	40
4.5.	Atliekų naudojimo ir perdirbimo užduotys	40
4.6.	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatacinės išlaidos	49
4.7.	Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas	50
4.8.	Savivaldybės atliekų tvarkymo plano trumpalaikiu laikotarpiu įgyvendinimo vertinimo kriterijai	51
4.9.	Plano įgyvendinimas, peržiūra ir atskaitomybė	52
5.	PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS 2014–2020 M.	53

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. Gyventojų skaičius Pakruojo rajone gyventojų surašymo metu 2001 ir 2011 metais. 11
2 lentelė. Pakruojo rajono savivaldybės gyventojų skaičius mieste ir kaime (2011 metų surašymo duomenys).11
3 lentelė. Pakruojo rajono savivaldybės namų skaičius 2011 metais. 11
4 lentelė. Atliekų susikaupimo normos. 12
5 lentelė. Atliekų turėtojų skaičius 13
6 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymas ir šalinimas Pakruojo rajono savivaldybėje 2010–2013 m. 13
7 lentelė. Komunalinių atliekų surinkimas Pakruojo rajone 2010–2013 m. 14
8 lentelė. Sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėtis 2012–2013 metai. 15
9 lentelė. Pakruojo rajone surinktų komunalinių atliekų naudojimas/perdirbimas 2010–2013 metais. 16
10 lentelė. Pakruojo rajone naudojami antrinių žaliavų surinkimo konteineriai 16
11 lentelė. Konteinerių talpa ir skaičius antrinių žaliavų surinkimui APP ir DGASA aikštelėse 16
12 lentelė. Konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti Pakruojo rajone skaičius 2012–2013 metais 18
13 lentelė. PA ir Stiklo atliekų surinkimui konteineriai skirti individualiems namams 18
14 lentelė. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės įrengimo finansavimo šaltiniai ir lėšos (litais) 20
15 lentelė. DGASA įrengimo finansavimo šaltiniai ir lėšos (litais) 21
16 lentelė. Pakruojo rajono savivaldybėje naudojamų mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriai (2012 ŠRATP) 22
17 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių minimalus ištuštinimo dažnis. 22
18 lentelė. Pakruojo rajone įdiegtos papildančios sistemos. 24
19 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo įrenginiai 24
20 lentelė. Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno Jurgeliškių k. 9 (buvęs - Aukštrakių) projektiniai parametrai. 25
21 lentelė. Planuojamo MBA įrenginio našumas 26
22 lentelė. Senų sąvartynų (šiukšlynų) uždarymas 27
23 lentelė. Senų rajoninių sąvartynų (šiukšlynų) uždarymo finansavimas (litais) 27
24 lentelė. Atliekų tvarkymo planuose iškeltų uždavinių įgyvendinimo vertinimas 28
25 lentelė. Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo vertinimas 31
26 lentelė. Gyventojų skaičiaus prognozė 2014–2020 metams 32
27 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė tonomis per metus 32
28 lentelė. Pakruojo rajone susidarančių komunalinių atliekų kiekio prognozės (tonos per metus) 33
29 lentelė. Valstybiniame atliekų tvarkymo plane (planavimo laikotarpis 2014–2020 m.) nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys 37
30 lentelė. Prognozuojami komunalinių atliekų tvarkymo srautai pagal atliekų tvarkymo būdą Pakruojo rajone 2014–2020 m., tonomis. 41
31 lentelė. Valstybinio atliekų plano įgyvendinimas Pakruojo rajono savivaldybėje 2014–2020 metais 42
32 lentelė. Antrinių žaliavų, tame tarpe ir pakuotės atliekų, surinkimas įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones. 43
33 lentelė. Užduotys ir terminai įtraukiami atnaujintoje sutartyse su GIO. 43
34 lentelė. Reikalavimai schemos atnaujinimui. 44
35 lentelė. Biologiškai skaidžių atliekų, tame tarpe ir maisto (virtuvės), sutvarkymas/surinkimas įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones. 44
36 lentelė. Specifinių atliekų sutvarkymas/surinkimas įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones. 46
37 lentelė. Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kaštai 50
38 lentelė. Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano vertinimo kriterijai. 51
39 lentelė. Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo priemonių plano 2014–2020 metų įgyvendinimo priemonės 54

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

1 paveikslas. Antrinių žaliavų surinkimas Pakruojo rajone 2010–2013 m. 17
2 paveikslas. BSA šalinimo užduočių įgyvendinimas 2010–2013 metais 19
3 paveikslas. Žaliųjų atliekų surinkimas Pakruojo rajone 2010–2013 m. 19
4 paveikslas. Specifinių atliekų surinkimas Pakruojo rajono savivaldybėje, 2010–2013 metais 21

TRUMPINIAI

APP – Atliekų priėmimo punktas;

RAPP – Rajono atliekų priėmimo punktas;

BSA – Biologiškai skaidžios atliekos;

DGASA – Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė;

EEĮ – Elektros ir elektroninės įrangos atliekos;

ES – Europos sąjunga;

GIO – Gamintojų importuotojų organizacijos;

KAK – Kietasis atgautasis kuras;

MBA – Mechaninio biologinio atliekų apdorojimo įrenginiai;

PA – Pakuotės atliekos;

ŠRATC – Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras;

ŠRATP – Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planas;

VSATP – Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas;

VATP – Valstybinis atliekų tvarkymo planas.

1 ĮVADAS

Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas 2014–2020 metams parengtas siekiant atnaujinti 2006 m. liepos 27 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-214 patvirtintą Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą, atsižvelgiant į naujus teisės aktus bei atsiradusias naujas užduotis savivaldybei. Šis planas parengtas pagal Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016) ir 2010 m. gruodžio 16 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintų Reikalavimų regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams (Žin., 2010, Nr. 149-7654) reikalavimus.

Komunalinių atliekų tvarkymo planavimo tikslas – nustatyti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo priemones, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims. Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plane 2014–2020 m. nustatytos priemonės, užtikrinančios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 366 patvirtintame Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane ir rengiamame Šiaulių regiono atliekų tvarkymo plane 2014–2020 m., nustatytas užduotis.

Rengiamo Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. tikslas – suderinti Šiaulių regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius. Šiuo planu numatyta įgyvendinti Europos Sąjungos finansuojamo projekto „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra" priemones. Šiaulių komunalinių atliekų tvarkymo regionas apima Akmenės rajono, Joniškio rajono, Kelmės rajono, Pakruojo rajono, Radviliškio rajono, Šiaulių miesto ir Šiaulių rajono savivaldybių teritorijas.

Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą 2014–2020 m. sudaro šios pagrindinės dalys:

- esamos atliekų tvarkymo būklės apžvalga;
- komunalinių atliekų susidarymo prognozės planuojamu laikotarpiu (2014–2020 m.);
- komunalinių atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir užduotys 2014–2020 m.;
- plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas;
- plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai;
- Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos plėtros priemonių planas 2014–2020 m..

Už Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. įgyvendinimą yra atsakinga Pakruojo rajono savivaldybė ir VŠĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras (toliau - ŠRATC) pagal savo funkcijas. Sprendimus dėl šio plano pakeitimų priima Pakruojo rajono savivaldybės taryba, atsižvelgdama į ŠRATC ir Pakruojo rajono savivaldybės administracijos siūlymus bei konsultuodamasi su socialiniais ekonominiais partneriais.

Šiam planui, vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše (Žin., 2004, Nr. 130-4650) numatyta tvarka, buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, įskaitant ir visuomenės informavimo procedūras.

2 ESAMOS ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos plotas 1316 kv. km., kurią sudaro 8 seniūnijos: Guostagalio, Klovainių , Lygumų, Linkuvos, Pakruojo, Pašvitinio, Rozalimo, Žeimelio.

2.1 Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas

Pakruojo rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima komunalinių atliekų surinkimo, vežimo, rūšiavimo, naudojimo ir šalinimo paslaugas visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams – fiziniams ir juridiniams asmenims.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016) nuostatomis, už komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimą savo teritorijose yra atsakingos savivaldos institucijos. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimą jos gali pavesti (kaip privalomą užduotį) savivaldybės ar kelių savivaldybių įsteigtai įmonei (šiuo atveju - ŠRATC).

Siekdamos palengvinti bendradarbiavimą kuriant naują regioninę atliekų tvarkymo sistemą 7 Šiaulių regiono savivaldybės 2002 m. birželio 25 d. įsteigė viešąją įstaigą „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“, o 2005 m. lapkričio 30 d. dalininkų susirinkimo sprendimu buvo patvirtinti šios įstaigos įstatai. 2005 m. spalio 28 d. Šiaulių regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 9 buvo patvirtintas Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo planas, kuriame numatyti Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo etapai ir šios sistemos organizavimas.

ŠRATC perėmė iš Šiaulių regiono savivaldybių atliekų tvarkymo sistemos organizatoriaus funkcijas, į kurias įeina savivaldybių ir regiono atliekų tvarkymo planų rengimas, atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų rengimas, atliekų surinkimo, atliekų tvarkymo objektų eksploatacijos paslaugų pirkimo konkursų organizavimas, sutarčių pasirašymas ir jų vykdymo kontrolė, duomenų apie atliekų srautus rinkimas ir registravimas, rinkliavų už atliekų tvarkymą rinkimas, kurį Pakruojo rajono savivaldybė nuo 2015 m. sausio mėnesio planuoja pavesti Pakruojo rajono savivaldybės administracijai. 2006 m. lapkričio 23 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-330 ŠRATC buvo pavesta eksploatuoti Pakruojo rajono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą. Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo (išskyrus šalinimą) sistemos administravimas apima šiuos veiksmus, procesus bei procedūras:

› atliekų surinkėjo / vežėjo savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje parinkimas organizuojant komunalinių atliekų surinkimo / vežimo paslaugų viešojo pirkimo konkursą (-us) Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka;

› ŠRATC trišalės sutarties su atliekų surinkėju / vežėju – konkurso laimėtoju (arba kitu įstatymų nustatytu būdu) ir savivaldybe sudarymas ir vykdymas;

› savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos, kuri yra neatskiriama Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalis, ir jos infrastruktūros plėtojimo planavimas;

› dokumentų, būtinų komunalinių atliekų tvarkymo sistemai funkcionuoti (savivaldybės atliekų tvarkymo plano, atliekų tvarkymo taisyklių, vietinės rinkliavos dydžio apskaičiavimo metodikos, vietinės rinkliavos nuostatų pakeitimų) projektų rengimas;

› vietinės rinkliavos dydžio apskaičiavimas, perskaičiavimas ir jų pagrindimų rengimas bei teikimas tvirtinti savivaldybės tarybai;

› informacijos apie atliekų tvarkymo planų vykdymą kaupimas, apibendrinimas, analizė ir teikimas savivaldybei;

› susidarančių atliekų srautų apskaita, apibendrinimas, analizė, ataskaitų rengimas;

› atliekų turėtojų švietimas komunalinių atliekų tvarkymo srityje;

› savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stebėsena, vežėjų / surinkėjų ir kitų atliekų tvarkytojų veiklos kontrolė;

› vietinės rinkliavos iš atliekų turėtojų už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą administravimas pagal atskirą sutartį su savivaldybe;

› apskrities savivaldybių bendradarbiavimo regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje sutarties įgyvendinimas;

› mokėjimų, atsiskaitymų už suteiktas atliekų tvarkymo paslaugas administravimas pagal vietinės rinkliavos administravimo sutartį;

› atliekų tvarkymo paslaugų kiekio fiksavimas ir per mėnesį sutvarkytų savivaldybės teritorijoje susidariusio atliekų kiekio pagal atliekų rūšis nurodymas;

› ataskaitų apie atliekų tvarkymą teikimas nustatyta forma ir terminais savivaldybei;

› ŠRATC metinių veiklos ataskaitų rengimas bei teikimas savivaldybei;

› savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų surinkimo sistemų diegimo užtikrinimas.

Vadovaujantis Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos administravimo sutartimi, Pakruojo rajono savivaldybė atlieka šias funkcijas:

› nagrinėja ir priima savivaldybės kompetencijai priskirtų ŠRATC siūlomų teisės aktų, reglamentuojančių komunalinių atliekų tvarkymą, pakeitimus;

› sudaro palankias sąlygas komunalinių atliekų tvarkymo sistemai kurti, funkcionuoti ir vystyti;

› derina ŠRATC siūlomų konteinerinių aikštelių įrengimo vietas ir nustatyta tvarka sprendžia žemės sklypų aikštelėms skyrimo bei detaliųjų planų rengimo klausimus;

› pagal savo kompetenciją atlieka visus veiksmus, kad ŠRATC gautų teisės aktų reikalavimų nustatyta tvarka visus leidimus įrengti ir eksploatuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūros objektus;

› nustato pagal ŠRATC atliktus pagrįstus skaičiavimus patikslintus vietinės rinkliavos dydžius;

› derina Aplinkos ministerijos nustatytoms gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo užduotims įvykdyti, gamintojų, importuotojų, jų įsteigtų organizacijų ar atliekas tvarkančių įmonių, kurioms gamintojai ir importuotojai sutartiniais pagrindais paveda tvarkyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekas, gaminių ir (ar) pakuotės atliekų surinkimo iš komunalinių atliekų srauto sistemų diegimo sąlygas arba teisės aktų nustatyta tvarka paveda šią funkciją ŠRATC;

› imasi teisėtų priemonių nutraukti esamoms atliekų tvarkymo sutartims su atliekų surinkėjais / vežėjais, kad paslaugas galėtų teikti konkursus laimėję surinkėjai / vežėjai nuo sutarčių su jais įsigaliojimo.

Šiaulių regiono plėtros taryba tvirtina Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planą, kurio tikslas – suderinti Šiaulių regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius. Pirmas Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planas buvo patvirtintas 2005 m. spalio 28 d. Šiaulių regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 9. Šiaulių regiono plėtros tarybos 2012 m. gegužės 3 d. sprendimu Nr. 51/5S-25 patvirtintas Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo planas 2012–2020 m., kurio tikslas – suderinti Šiaulių apskrities savivaldybių veiksmus, organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius. Šiuo planu numatyta įgyvendinti Europos Sąjungos finansuojamo projekto „Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ priemones. Šiuo metu yra rengiamas naujas Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014–2020 m..

Įgyvendindama įsipareigojimus, kuriant Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, 2006 m. liepos 27 d. Pakruojo rajono savivaldybės taryba sprendimu Nr. T-214 patvirtino Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje reglamentuoja 2014 m. rugpjūčio 21 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-265 patvirtintos Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės.

Pakruojo rajono komunalinių atliekų turėtojams teikiamos šios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos:

- mišrių komunalinių atliekų tvarkymas;
- antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas;
- žaliųjų atliekų tvarkymas;
- didžiųjų atliekų, įskaitant naudotas padangas ir statybines (smulkaus buities remonto) atliekas, tvarkymas;
- elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas;
- buities pavojingų atliekų tvarkymas.

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016) nustatyta, kad įmonės, kurios vykdo komunalinių atliekų surinkimą, įskaitant antrinių žaliavų surinkimą, šią veiklą savivaldybės teritorijoje gali vykdyti tik tuo atveju, jeigu yra sudariusios sutartis su savivaldybe (arba savivaldybės (kelių savivaldybių) įsteigtu juridiniu asmeniu, kuriam pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą). Pakruojo rajono savivaldybės taryba 2012 gruodžio 20 d. priėmė sprendimą Nr. T-315 "Dėl pavedimo uždarajai akcinei bendrovei „Pakruojo komunalininkas" teikti Pakruojo rajono mišrių komunalinių, buityje susidarančių pavojingų, bioskaidžių, elektros ir elektroninės įrangos, didelio gabarito atliekų, naudotų padangų ir antrinių žaliavų surinkimo ir tvarkymo į jų šalinimo vietas paslaugas". 2013 sausio 1 d. buvo pasirašyta trišalė sutartis teikti Pakruojo rajono mišrių komunalinių, buityje susidarančių pavojingų, bioskaidžių, elektros ir elektroninės įrangos, didelio gabarito atliekų, naudotų padangų ir antrinių žaliavų surinkimo ir transportavimo į jų šalinimo vietas paslaugas Nr. S-13-23.

ŠRATC eksploatuoja šią Pakruojo rajono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą – Lygumų, Rozalimo, Klovainių ir Žeimelio seniūnijų ir rajoninį Karašilio k. atliekų priėmimo punktus, prie uždaryto Aleknaičių sąvartyno 2013 m. įrengtą žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę ir didelio gabarito atliekų surinkimo aikštelę, bei regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną (Šiaulių raj.).

2.2 Pakruojo rajono gyventojai ir būstai

Lietuvos statistikos departamento skelbiamais gyventojų surašymo duomenimis, bendras gyventojų skaičius Pakruojo rajone 2011 m. siekė 23,7 tūkst. ir 2001–2011 metų laikotarpyje sumažėjo 19 proc. (vidutiniškai apie 1,9 proc. per metus).

Lietuvos statistikos departamento skelbiamais duomenimis, vidutinis metinis gyventojų skaičius Pakruojo rajone 2013 m. siekė 22,5 tūkst..

1 lentelė. Gyventojų skaičius Pakruojo rajone gyventojų surašymo metu 2001 ir 2011 metais.

Gyventojai 2001 m. surašymo metu	Gyventojai 2011 m. surašymo metu	Gyventojų skaičiaus sumažėjimas per 10 m., proc.	Metinis gyventojų skaičiaus sumažėjimas proc.
29458	23745 (22549)[1]	-19%	1,9%

Lietuvos statistikos departamento 2011 m. duomenimis Pakruojo ir Linkuvos miestuose gyveno 6689 gyventojai (28 proc.), o likusioje Pakruojo rajono savivaldybės dalyje – 17056 gyventojai (72 proc.). Žemiau esančioje lentelėje pateikiamas miesto ir kaimo gyventojų pasiskirstymas Pakruojo rajono seniūnijose (2011 metais).

2 lentelė. Pakruojo rajono savivaldybės gyventojų skaičius (2011 metų surašymo duomenys).

Seniūnija	Miesto gyventojų skaičius	Kaimo gyventojų skaičius
Guostagalio sen.	-	1383
Klovainių sen.	-	2743
Linkuvos sen.	1550	1948
Lygumų sen.	-	2539
Pakruojo sen.	5139	2249
Pašvitinio sen.	-	1700
Rozalimo sen.	-	2175
Žeimelio sen.	-	2319
Viso Pakruojo rajono savivaldybėje	6689	17056
	28 proc.	72 proc.

Pakruojo rajone daugiabučiuose gyvena 31 proc. gyventojų, individualiuose namuose 69 proc. gyventojų.

3 lentelė. Pakruojo rajono savivaldybės namų skaičius 2011 metais[2].

Daugiabučių namų skaičius				Individualių namų skaičius			
Miestas	Kaimas	Viso	Gyventojų skaičius[3]	Miestas	Kaimas	Viso	Gyventojų skaičius[3]
141 (Pakruojis-93; Linkuva-48)	208	349	7361	1077 (Pakruojis-640; Linkuva-437)	5746	6823	16384

Pakruojo rajono savivaldybėje yra 16 įregistruotų gyvenamųjų namų įvairioms socialinėms grupėms: Pakruojo mieste - 3 namai, Linkuvoje - 2 namai ir kaime - 11 tokios paskirties namų.

2.3 Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, komunalinių atliekų susidarymo norma

Vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi remtis principu „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principu. Principas „teršėjas moka“ reikalauja, kad

[1] Gyventojų skaičius 2013 metais. Šaltinis: Gyventojų skaičius sudarytas remiantis Lietuvos Statistikos departamento tinklapyje skelbiamais oficialiais duomenimis - gyventojai ir socialinė statistika: http://db1.stat.gov.lt/statbank/SelectVarVal/Define.asp?Maintable=M3010214&PLanguage=0

[2] Nekilnojamo turto registrų centro duomenys 2011 m.

[3] Gyventojų skaičiaus pasiskirstymas daugiabučiuose ir individualiuose namuose įvertintas ekspertiniu vertinimu, pagal ankstesnių metų ŠRATC duomenis.

atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų atliekų turėtojas ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas (gamintojo atsakomybės principas).

Įgyvendinant principą „teršėjas moka“, visose Šiaulių regiono savivaldybių teritorijose vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą įvesta 2007–2008 m.. Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatų nauja redakcija buvo patvirtinta 2013 rugpjūčio 22 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-220.

Rinkliavos dydis fiziniams asmenims apskaičiuojamas remiantis Pakruojo rajono savivaldybės nustatytu rinkliavos dydžiu vienam gyventojui, dauginamu iš rinkliavos mokėtojui nuosavybės ar savivaldybės gyvenamųjų patalpų nuomos teise priklausančio būsto gyventojų skaičiaus. Rinkliavos dydis juridiniams asmenims apskaičiuojamas remiantis savivaldybės nustatytu vienos komunalinių atliekų tonos surinkimo ir sutvarkymo rinkliavos dydžiu, dauginamu iš metinės rinkliavos mokėtojui nustatytos atliekų susikaupimo normos vienam parametro vienetui kiekinės išraiškos.

Pakruojo rajono savivaldybėje nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. nustatytas vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą dydis: 75 Lt per metus vienam gyventojui ir 230 Lt už vienos tonos komunalinių atliekų surinkimą ir sutvarkymą. Šio dydžio pagrindu ir pagal atliekų susikaupimo normas atskiroms atliekų turėtojų kategorijoms, apskaičiuojamos vietinės rinkliavos įmokos dydžiai.

Atliekų susidarymo normos juridiniams asmenims nustatytos Pakruojo rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatose. Juridiniams asmenims – įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms bei juridinio asmens teisių neturinčioms įmonėms – minimalios metinės komunalinių atliekų susikaupimo normos nustatomos atsižvelgiant į darbuotojų skaičių, lankytojų/klientų/mokinių ir pan. skaičių, įmonės plotą ir kitus kriterijus (4 lentelė).

4 lentelė. Atliekų susikaupimo normos.

Eil. Nr.	Atliekų turėtojų kategorijos	Atliekų susikaupimo kiekius nurodantys parametrai	Atliekų susikaupimo norma 1 parametro vienetui, kg per metus
1.	Prekybiniai ir multifunkciniai kompleksai, prekybos centrai, parduotuvės (didmeninės ir mažmeninės), kioskai, turgavietės, viešojo maitinimo objektai	Darbuotojų skaičius	500
2.	Gydyklos (ligoninės, klinikos, slaugos namai, sanatorijos), globos namai	Vietų skaičius	350
3.	Viešbučiai, moteliai, svečių namai	Vietų skaičius	50
4.	Fiziniai asmenys, kuriems išduotas verslo liudijimas ir/arba individualios veiklos vykdymo pažyma	Vienas fizinis asmuo	140
5.	Mokymo įstaigų bendrabučiai, internatinės mokyklos	Vietų skaičius	250
6.	Mokslo ir švietimo įstaigos, vaikų darželiai ir lopšeliai	Studentų, besimokančių dieniniuose ir vakariniuose skyriuose; mokinių, ugdytinių skaičius	25
7.	Asmenys, įsigiję boksą statinyje, kuriame įregistruota garažų bendrija	Boksų skaičius	52,5
8.	Asmenys, įsigiję sodo sklypą mėgėjiško sodo teritorijoje, kurioje įregistruota sodininkų bendrija	Sodo sklypų skaičius	52,5
9.	Seniūnijų (artimųjų prižiūrimos) veikiančios kapinės	1 ha užlaidoto ploto	2 000
10.	Ūkininkai	Darbuotojų skaičius	140
11.	Kiti subjektai: fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie nepriskirtini šios lentelės	Darbuotojų skaičius	140

	1 – 10 eilutėms		
Pastaba. Vietinės rinkliavos mokėtojas priskiriamas 1-10 eilutėse nurodytai kategorijai, jei jis vykdo nors vieną iš tos kategorijos apibūdinime nurodytų veiklos rūšių. Jeigu vietinės rinkliavos mokėtojas priskirtinas kelioms kategorijoms, vietinė rinkliava jam skaičiuojama Nuostatų 17 punkte nustatyta tvarka.			

Pakruojo rajono teritorijoje atliekų turėtojų - rinkliavos mokėtojų (gyventojų, bendrijų, juridinių asmenų) skaičius pateiktas žemiau esančioje lentelėje. ŠRATC duomenimis 2013 metų gruodžio 31 d. Pakruojo rajono gyventojų mokumas sudarė 64 proc., juridinių asmenų mokumas – 84 proc.

5 lentelė. Atliekų turėtojų skaičius

Nr.	Atliekų turėtojai	Pakruojo rajonas
1.	Rinkliavos mokėtojų sk. (gyventojų skaičius 2013 m.)*	21020
2.	Bendrijų sk. (sodų ir garažų skaičius)*	3 - garažų bendrijos
3.	Apmokestintų juridinių asmenų sk. (juridinių asmenų sk. ir ūkininkų sk.)*	463

*Šaltinis: *AM teikta ataskaita už 2013 m. „Komunalinių atliekų tvarkymo sistema"*

Vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą Pakruojo savivaldybėje administruoja ŠRATC. 2007 m. balandžio 26 d. Pakruojo rajono savivaldybės taryba patvirtino sprendimą Nr. T-163 dėl pavedimo ŠRATC administruoti vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą bei teikti Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje viešąsias atliekų tvarkymo paslaugas.

2.4 Komunalinių atliekų susidarymas

Iš viso Pakruojo rajono savivaldybėje 2013 metais susidarė 9,4 tūkst. tonų komunalinių atliekų. Į šį skaičių įeina ir atskirai surinktos antrinės žaliavos, pakuotės ir kitos atliekos.

6 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymas ir šalinimas Pakruojo rajono savivaldybėje 2010–2013 m.

Metai	Gyventojų skaičius	Surinkta komunalinių atliekų, t	Susidarančių komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui per metus (kg)	Pašalinta sąvartyne komunalinių atliekų, t
2010	25914	8974	346	8808
2011	25446	9187	361	8940
2012	24740	8955	362	8438
2013	24299	9398	387	8384

Nors kai kurie juridiniai asmenys naudojasi atskirais konteineriais, patikimų duomenų apie komunalinių atliekų susidarymą įmonėse, įstaigose bei organizacijose nėra. ŠRATC vertinimu, apie 85 proc. mišrių komunalinių atliekų susidaro pas gyventojus, likusios atliekos (apie 13 proc.) susidaro įmonėse, įstaigose ir organizacijose.

Atskirų komunalinių atliekų srautų kiekiai, surinkti pagal naudojamas surinkimo priemones (konteinerius, DGASA ir APP) pateikti žemiau esančioje lentelėje.

7 lentelė. Komunalinių atliekų surinkimas Pakruojo rajone 2010–2013 m.

Atliekų srauto pavadinimas	2010		2011		2012			2013		
	tonos	Proc. bendro kiekio	tonos	Proc. bendro kiekio	tonos	Proc. bendro kiekio	vienam gyventojui tenkantis kiekis, kg	tonos	Proc. bendro kiekio	vienam gyventojui tenkantis kiekis, kg
Surinkta komunalinių atliekų:	8974	100	9187	100	8955	100	386	9398	100	387
Mišrių komunalinių atliekų	8593	95,8	8564	93,2	8199	91,6	354	7913	84,2	326
Buityje susidarančių pavojingų atliekų	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0
Biologiškai skaidžių atliekų jų susidarymo vietose	0	0,0	59	0,6	233	2,6	10	771	8,2	32
Biologiškai skaidžių atliekų priėmimo punktuose	70	0,8	54	0,6	179	2,0	8	0	0	0
Antrinių žaliavų varpuose:	53	0,6	46	0,5	58	0,6	2	68	0,7	3
Popieriaus	16	0,2	11	0,1	16	0,2	1	30	0,3	1,2
Stiklo	29	0,3	27	0,3	33	0,4	1	28	0,3	1,1
Plastiko	9	0,1	8	0,1	8	0,1	0,4	11	0,1	0,4
Metalo	0	0,0	0	0,0	1	0,0	0	0	0	0
Didžiųjų atliekų	1	0,0	3	0,0	17	0,2	1	80	0,9	3,3
Panaudotos padangos	41	0,5	86	0,9	45	0,5	2	82	0,9	3,4
Statybos ir griovimo atliekų	195	2,2	354	3,9	188	2,1	8	433	4,6	18
EEĮ atliekos	2	0,0	2	0,0	0	0,0	0	14	0,1	0,6
Statybinės atliekos turinčios asbesto	18	0,2	19	0,2	34	0,4	1	38	0,4	1,5

Pakruojo rajono savivaldybėje 2010–2013 metų laikotarpyje surenkamų komunalinių atliekų kiekis tai didėjo tai mažėjo. Surenkamų antrinių žaliavų kiekis atskirai antrinių žaliavų konteineriais siekia 0,5-0,7 proc..

2.5 Mišrių komunalinių atliekų sudėtis

Vadovaujantis LR Aplinkos ministro 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. D1-661 „Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo" (Žin., 2011, Nr. 109-5148) 2012–2013 metais Šiaulių regiono sąvartyne buvo vykdomi mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo darbai. Vadovaujantis aukščiau nurodytu aprašu sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbai

turi būti atliekami 2012–2020 metais, tai užtikrina, kad ateityje bus žinoma Pakruojo rajono savivaldybės mišrių komunalinių atliekų sudėtis.

Pakruojo rajono savivaldybės mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimai atlikti 2012–2013 metais, tyrimo rezultatai pateikti žemiau esančioje lentelėje. Atliekų sudėties tyrimo darbai atlikti 4 kartus per metus: žiemą, pavasarį, vasarą ir rudenį.

8 lentelė. Sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėtis 2012–2013 metai.

Nr.	Frakcijos pavadinimas	2012 m.		2013 m.	
		Pakruojo rajono	Šiaulių regiono	Pakruojo rajono	Šiaulių regiono
		Proc. nuo bendro svorio		Proc. nuo bendro svorio	
1.	Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	8,5	9,7	7,74	7,18
2.	Žaliosios atliekos	13,2	15,8	11,64	10,49
3.	Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	6,1	2,8	4,39	1,41
4.	Biologiškai skaidžios maisto gamybos atliekos	15,0	15,0	18,42	16,95
5.	Natūralaus pluošto audinių atliekos	5,6	3,7	1,99	1,14
6.	Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos (gyvulių skerdienos atliekos)	0	0,9	0,24	0,35
7.	Visos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	48,3	47,9	44,42	37,43
8.	Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	20,1	19,2	20,81	20,79
9.	Kombinuotų pakuočių atliekos	0,6	1,0	0,88	1,15
10.	Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	2,7	2,6	1,59	2,4
11.	Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	5,2	5,1	2,63	4,42
12.	Inertinės atliekos (keramika, betonas, akmenys ir pan.)	5,4	10,0	12,2	10,35
13.	Kitos atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios nepavojingosios atliekos (Pelenai)	5,5	3,6	5,5	6,58
14.	Atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios elektros ir elektroninės įrangos atliekos	0,0	0,0	0,8	-
15.	Atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,0	0,0	-	-
16.	Kitos atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios pavojingosios atliekos	0,0	0,0	-	-
17.	Kitos komunalinės atliekos (higienos atliekos, avalynė, guma, sintetinis pluoštas)	12,2	10,7	11,16	16,46
18.	Visas tirtas mišrių komunalinių atliekų kiekis, procentais	100	100	100	100

Šie tyrimai rodo, kad 2013 m. mišriose komunalinėse atliekose dominuoja biologiškai skaidžios atliekos – 44,4 proc., antrinės žaliavos įskaitant pakuotes sudaro 25,9 proc. (be popieriaus ir kartono bei medienos atliekų).

2.6 Komunalinių atliekų panaudojimas ir perdirbimas

2013 metų laikotarpyje vidutiniškai perdirbta ir kitaip panaudota apie 11 proc. komunalinių atliekų kiekio.

9 lentelė. Pakruojo rajone surinktų komunalinių atliekų naudojimas/perdirbimas 2010–2013 metais[4].

Metai	Iš viso surinkta komunalinių atliekų, t	Perdirbta / panaudota komunalinių atliekų, t	Perdirbta / panaudota komunalinių atliekų, %	Sąvartyne pašalinta komunalinių atliekų, t	Pašalinta komunalinių atliekų, %
2010	8974	125	1%	8808	98%
2011	9187	247	3%	8940	97%
2012	8955	517	6%	8438	94%
2013	9398	1015	11%	8384	89%

Pakruojo rajone 89 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų šalinama sąvartyne. 2013 metais pašalintų mišrių (nerūšiuotų) komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui Pakruojo rajone siekė 345 kg/metus.

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatyta, kad iki 2013 metų turi būti paruošta perdirbti ar kitaip naudoti ne mažiau kaip 50 proc. (Pakruojo rajono savivaldybėje tai sudaro apie 4478 tonų) komunalinių atliekų, taip pat užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 proc. susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus. 2013 metais Pakruojo rajono savivaldybė aukščiau išvardintų tikslų neįgyvendino - perdirbta/panaudota 11 proc. komunalinių atliekų.

Detalesnė komunalinių atliekų srautų tvarkymo analizė pateikta tolimesniuose skyriuose.

2.7 Antrinių žaliavų tvarkymas

Antrinių žaliavų surinkimas vykdomas plastikiniais, metaliniais konteineriais, skirtais surinkti ir iš bendro komunalinių atliekų srauto atskirti stiklo, popieriaus, plastiko, metalo atliekas. Antrinių žaliavų surinkimo konteineriai statomi netoli prekybos centrų, kitose prieinamose žmonių susibūrimo vietose bei aikštelėse kartu su komunalinių atliekų surinkimo konteineriais (daugiabučių gyvenamųjų namų kvartaluose). Individualių namų kvartaluose įrengiamos tik antrinių žaliavų surinkimui skirtos konteinerių aikštelės.
Pakruojo rajone yra įrengtos 75 aikštelės, įskaitant 5 atliekų priėmimo punktus ir 1 DGASA, skirtos antrinėms žaliavoms surinkti. Šių žaliavų (stiklui, popieriui, plastikui) surinkimui naudojami 1,8, 2,5 ir 1,6 m^3 talpos konteineriai. Viena konteinerinė aikštelė aptarnauja vidutiniškai 243 gyventojus. Antrinių žaliavų konteineriai ištuštinami nerečiau kaip 1 kartą per mėnesį.

10 lentelė. Pakruojo rajone naudojami antrinių žaliavų surinkimo konteineriai[5]

ES skirtos lėšos, aptarnauja vežėjas (3×1,6 m^3 talpos konteineriai - B tipo aikštelės)			Aplinkos ministerijos skirti konteineriai, 2009 ir 2010 m., aptarnauja vežėjas		
Aikštelių sk.	Komplektų sk.	Konteinerių sk.	Aikštelių sk.	Konteinerių talpa m^3	Konteinerių sk.
7	7	21	59	1,8; 2,5	177

Aikštelių techninė dokumentacija parengta B tipo aikštelėms, kitų konteinerinių aikštelių žemės sklypų planų ir techninės dokumentacijos parengimas nevykdomas.

Antrinės žaliavos taip pat surenkamos atliekų priėmimo punktuose ir didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje, jose esančių konteinerių talpa nurodyta žemiau esančioje lentelėje.

11 lentelė. Konteinerių talpa ir skaičius antrinių žaliavų surinkimui APP ir DGASA aikštelėse[6]

Konteinerių talpa	APP ir DGASA aikštelėse esantys konteineriai skirti antrinėms žaliavoms surinkti, vnt.

[4] ŠRATC 2010–2013 duomenys

[5] AŽ konteinerių aikštelių sąrašas 2013 m.

[6] Bendradarbiavimo sutartis dėl pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo sistemos diegimo savivaldybėje, 2013

	Stiklas	Popierius	Plastikas
3 m^3	5	4	4
5 m^3	2	1	1
10 m^3		1	
24 m^3			2
Viso, vnt.:	7	5	7

Nors gyvenamose teritorijose pastatytas pakankamas antrinių žaliavų surinkimo konteinerių kiekis, surenkamas antrinių žaliavų kiekis siekia tik 0,5 – 0,7 proc. visų susidarančių antrinių žaliavų kiekio.

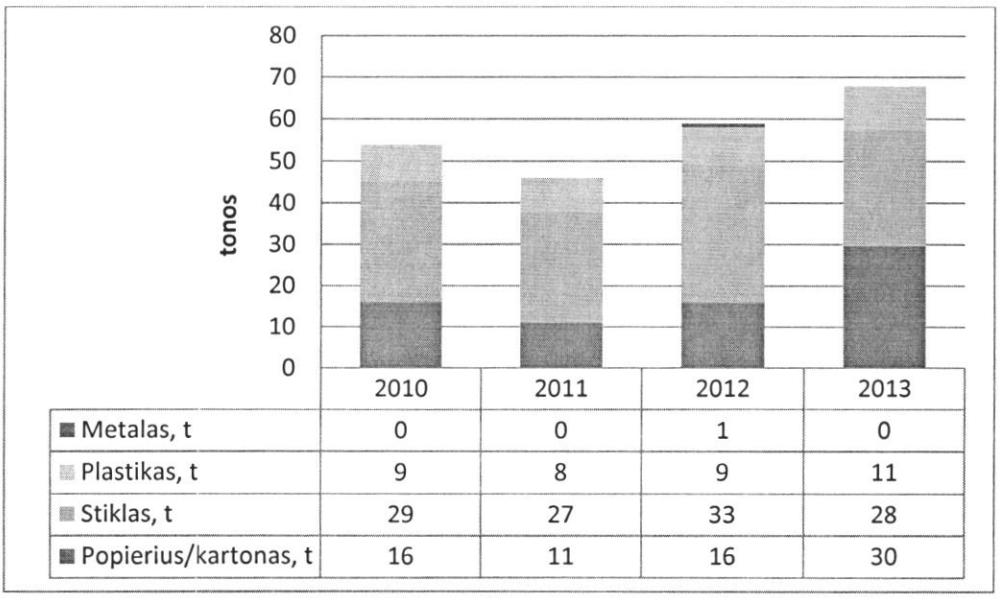

	2010	2011	2012	2013
Metalas, t	0	0	1	0
Plastikas, t	9	8	9	11
Stiklas, t	29	27	33	28
Popierius/kartonas, t	16	11	16	30

1 paveikslas. Antrinių žaliavų surinkimas Pakruojo rajone 2010–2013 m.[7]

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1224 patvirtintame Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane (Žin., 2007, Nr. 122-5003; 2010, Nr.146-7486) buvo numatyta, kad savivaldybės turi:

› parengti ir (ar) patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas ir užtikrinti, kad iki 2008 m. būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti - gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę (vienas konteineris stiklui, 1 – plastikui ir 1 – popieriui) 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;

› nustatytas reikalavimas sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos.

Pakruojo rajono savivaldybėje yra parengta ir 2012 m. rugsėjo 20 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu T-224 patvirtinta Pakruojo rajono savivaldybės konteinerių aikštelių išdėstymo schema. Gyvenamose teritorijose pastatytas pakankamas antrinių žaliavų surinkimo konteinerių kiekis, tačiau nepakankamas aikštelių skaičius yra garažų ir sodų bendrijose - trūksta 5 aikštelių, todėl aukščiau nustatytos užduotys įgyvendintos nepilnai. Konteinerinių aikštelių poreikis paaiškės (bus patikslintas) Savivaldybei parengus/atnaujinus aikštelių schemą.

[7] ŠRATC duomenys

12 lentelė. Konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti Pakruojo rajone skaičius 2012–2013 metais

Metai	2012	2013
Rinkliavos mokėtojų skaičius	24236	21020
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės ir punktai ir DGASA, vnt.	72	74
Skaičius gyventojų, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	322	243
Garažų bendrijų skaičius, vnt.	3	0
Trūkstamas aikštelių skaičius garažų bednrijose[7]	3	0
Viso trūkstamų aikštelių skaičius	3	0

Antrinių žaliavų srauto surinkimo plėtra bus įgyvendinta kartu su pakuočių ir pakuočių atliekų srauto tvarkymu.

2.7.1 Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymas

Siekiant užtikrinti antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų rūšiavimo efektyvumą, Aplinkos ministerijos lėšomis nupirkta ir išdalinta 1237 vnt. (120 l. talpos) specialiųjų konteinerių (geltonųjų) privačiose namų valdose pakuotės atliekoms rūšiuoti. Siekiant aprūpinti visus individualių namų savininkus šiais konteineriais reikalinga papildomai skirti (išdalinti) 6228 vnt. (240 l talpos) popieriui ir plastikui bei 7465 vnt. (120 l talpos) stiklui konteinerių. ŠRATC indėlis - minėtus konteinerius išdalinti gyventojams ir užtikrinti jų tuštinimą ir priežiūrą.

13 lentelė. PA ir Stiklo atliekų surinkimui konteineriai skirti individualiems namams

Butų skaičius individualiuose namuose[8]	6860
2012 metais įsigytas PA surinkti skirtų konteinerių (kurių talpa 120 l) skaičius individualiems namams, vnt. Konteineriai įsigyti LR AM gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšomis	1237
Trūkstamų PA ir Stiklo atliekų konteinerių skaičius, kurį planuojama įsigyti, vnt. GIO lėšos/ LR AM gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšos	13693

Trūkstamų pakuotės atliekoms surinkti skirtų konteinerių įsigijimas turi būti numatytas sutartyse tarp Savivaldybės/ŠRATC, Atliekų surinkėjo ir GIO.

VšĮ „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“ duomenimis Pakruojo rajone 2013 m. buvo apmokestinti 463 juridiniai asmenys ir ūkio subjektai. Nesant nustatytų reikalavimų dalis juridinių asmenų arba nesinaudoja pakuočių atliekų surinkimo konteineriais arba šalina pakuotės atliekas į antrinių žaliavų konteinerius. Savivaldybės administracija turi įtraukti pakuotės atliekų surinkimo užduotis juridiniams asmenims į sutartis su Gamintojų ir importuotojų organizacijomis arba teisės aktų nustatyta tvarka pavesti šią funkciją ŠRATC.

2.8 Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Biologiškai skaidžios atliekos (toliau - BSA) - tai biologiškai skaidžios žaliosios (sodų ir parkų) atliekos, namų ūkių, viešojo maitinimo ir mažmeninės prekybos įstaigų maisto ir virtuvės atliekos ir panašios maisto perdirbimo įmonių atliekos, popieriaus ir kartono bei kitos biologiškai yrančios atliekos.

Biologiškai skaidžios atliekos mišrių komunalinių atliekų sraute sudaro apie 44,4 proc., pagal VSATP komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotis, iš Pakruojo rajono

[8]Lietuvos Statistikos departamentas: http://db1.stat.gov.lt/statbank/SelectVarVal/saveselections.asp

savivaldybės teritorijos 2010 metais turėjo būti pašalinta mažiau nei 3,8 tūkst. tonų BSA (buvo pašalinta virš 4000 tonų), 2013 metais turėjo būti pašalinta mažiau nei 2,5 tūkst. tonų BSA (buvo pašalinta 2,2 tūkst.). Pakruojo rajone BSA šalinimo mažinimo užduotys sąvartyne iki 2012 m. buvo neįgyvendintos, o 2013 m. – įgyvendintos. 2013 metais įdiegtos papildomos priemonės (kompostavimo dėžės ir žaliųjų BSA surinkimui skirti konteineriai) individualių namų savininkams užtikrins mažesnius BSA kiekius patenkančius į sąvartyną. BSA šalinimo užduočių įgyvendinimas Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje 2010–2013 metais pavaizduotas 2 paveiksle.

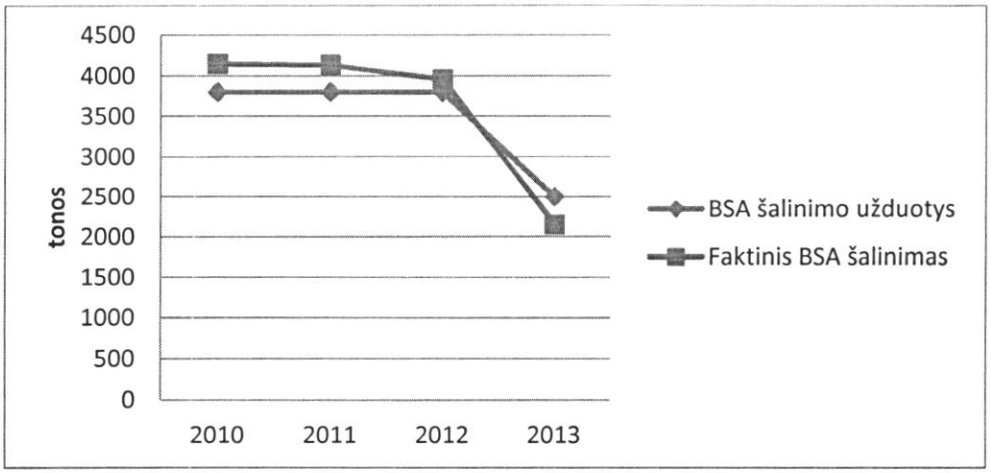

2 paveikslas. BSA šalinimo užduočių įgyvendinimas 2010–2013 metais.

Remiantis atliekų sudėties tyrimais mišriose komunalinėse atliekose žaliosios atliekos sudaro apie 11,6 proc.. Pakruojo rajone surinktos žaliosios atliekos 2010–2013 metų laikotarpyje vidutiniškai sudarė 0,8-8,2 proc.. Surinktų žaliųjų atliekų kiekiai 2010–2013 metų laikotarpyje pateikti žemiau esančiame paveiksle.

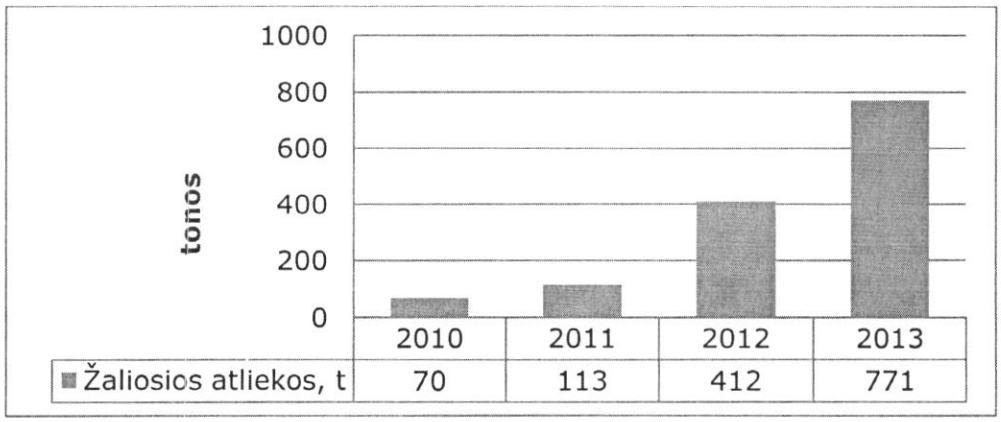

3 paveikslas. Žaliųjų atliekų surinkimas Pakruojo rajone 2010–2013 m.[9]

Surinkti žaliųjų atliekų kiekiai 2010–2013 metų laikotarpiu kasmet didėjo.

2.8.1 Namudinis biologinių atliekų kompostavimas

Pakruojo rajono savivaldybėje yra skatinamas individualus BSA kompostavimas namų sąlygomis. Įgyvendinant ES finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra". 2012–2013 m. laikotarpiu Pakruojo rajono gyventojams buvo išdalinta 600 litrų talpos 1000 vnt. kompostavimo dėžių.

[9] ŠRATC duomenys

Pas gyventojus kompostuojamas BSA srautas nepatenka į mišrių komunalinių atliekų surinkimui skirtus konteinerius. Tokiu būdu yra mažinamas nerūšiuotų atliekų kiekis, įmokos kilimo stabilizavimas už komunalinių atliekų kiekį, aplinkos ir visuomenės sveikatos tausojimas. Pakruojo rajono kaimų ir gyvenviečių gyventojai biologiškai skaidžias atliekas gali kompostuoti savos gamybos įrenginiuose arba kartu su žemės ūkio ar gyvulininkystės atliekomis.

2.8.2 Žaliųjų biologiškai skaidžių atliekų surinkimas kompostavimo aikštelėse

Nuo 2013 metų II ketvirčio Pakruojo rajono savivaldybėje Aleknaičių kaime Lygumų seniūnijoje pradėta eksploatuoti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė, kurios pajėgumas 1360 tonų žaliųjų BSA per metus.

Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės įrengimo finansavimo šaltiniai pateikti žemiau esančioje lentelėje.

14 lentelė. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės įrengimo finansavimo šaltiniai ir lėšos (litais)[10]

Pavadinimas	Adresas	Suma iš viso:	Tame skaičiuje pagal šaltinius		
			Sanglaudos fondo dalis	Savivaldybių biudžeto dalis	Nuosavos lėšos
Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė	Aleknaičių km. Lygumų sen., Pakruojo raj.	1.660.985,55	1.360.367,64	240.064,84	60.553,07

2.8.3 Žaliųjų biologiškai skaidžių atliekų surinkimas konteineriais

Įgyvendinant ES finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra" 2012–2013 m. laikotarpiu Pakruojo rajono individualių namų gyventojams buvo išdalinta 140/240 litrų talpos 2 840 konteinerių. Žaliųjų atliekų surinkimo konteineriais surenkama: nupjauta žolė, smulkintos šakos, vaisių ir daržovių liekanos, velėna, pjuvenos. Žaliosios atliekos surenkamos pagal patvirtintą grafiką balandžio–lapkričio mėnesiais.Surinktos žaliosios atliekos vežamos į žaliųjų BSA kompostavimo aikštelę. Žaliųjų atliekų surinkimą vykdo UAB „Pakruojo komunalininkas".

2.8.4 Žaliųjų biologiškai skaidžių atliekų surinkimas atliekų priėmimo punktuose ir aikštelėse

Rajono gyventojai nemokamai gali pristatyti žaliąsias atliekas į esamus penkis Atliekų priėmimo punktus ir DGASA aikštelę. Surinktos žaliosios atliekos vežamos kompostuoti į žaliųjų BSA kompostavimo aikštelę.

2.8.5 Maisto atliekų tvarkymas

Viešojo maitinimo įstaigos bei kitos organizacijos, kurių veikloje susidaro maisto atliekos, atsako už šių atliekų atskyrimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams teisės aktų nustatyta tvarka. Pakruojo rajone atskirtos viešojo maitinimo įstaigų maisto (virtuvės) atliekos dažniausiai nemokamai atiduodamos sušerti gyvūnams ar perduodamos tvarkyti atliekų tvarkymo įmonėms. Duomenų apie atskirai surinktas tokias atliekas nėra.

2.9 Specifinių atliekų tvarkymas

Pakruojo rajono savivaldybėje įvairiais būdais surenkamos ir tvarkomos specifinės atliekos - pavojingos atliekos, elektros ir elektroninės įrangos (EEĮ) atliekos, naudotos padangos, didelių gabaritų atliekos (statybinės atliekos, baldai ir kt.).

[10] ŠRATC duomenys.

Specifines atliekas gyventojai privalo atskirti nuo kitų komunalinių atliekų. 2013 metais Didelio gabarito atliekos, buityje susidarančių pavojingos, elektros ir elektronikos įrangos, naudotų padangų atliekos Pakruojo rajone iš atliekų turėtojų surenkamos apvažiavimo būdu organizuojant 4 kartus per metus (2 k. gegužę ir 2 k. lapkritį). Surenkamų atliekų kiekiai pateikti žemiau esančiame paveiksle.

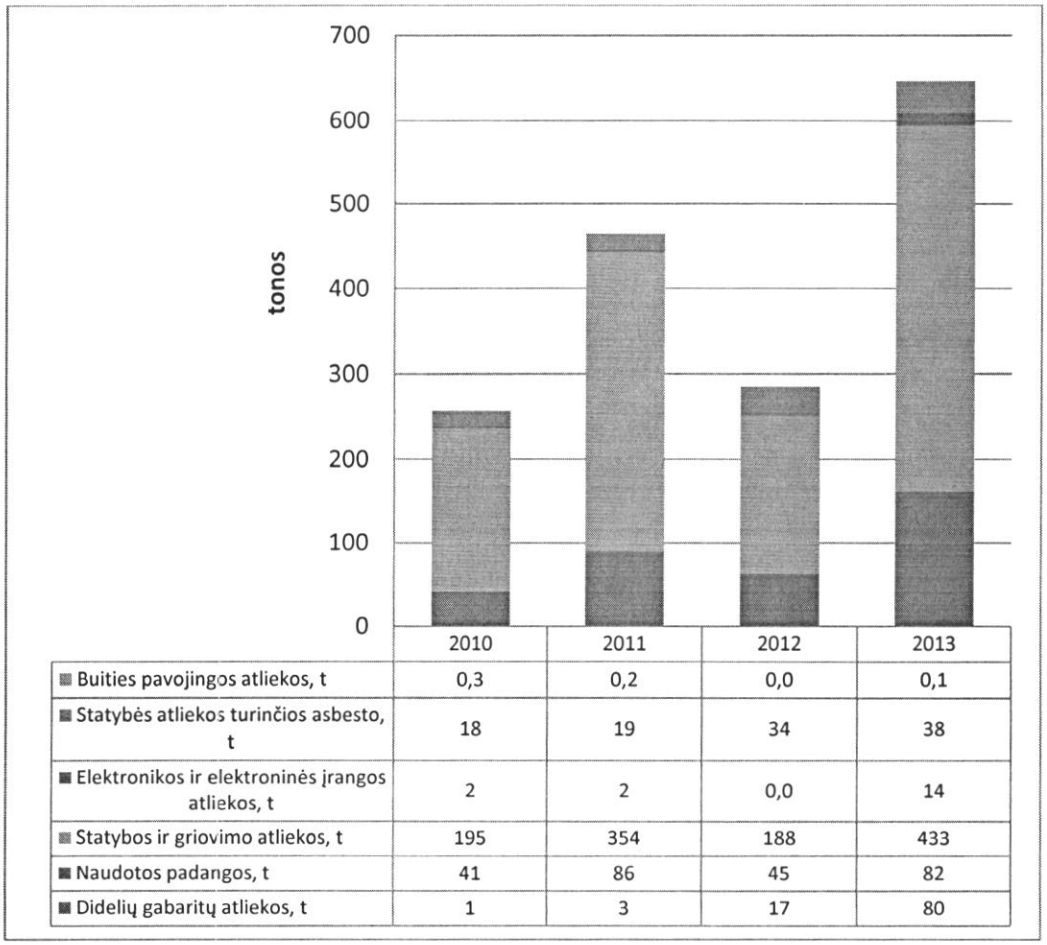

	2010	2011	2012	2013
Buities pavojingos atliekos, t	0,3	0,2	0,0	0,1
Statybės atliekos turinčios asbesto, t	18	19	34	38
Elektronikos ir elektroninės įrangos atliekos, t	2	2	0,0	14
Statybos ir griovimo atliekos, t	195	354	188	433
Naudotos padangos, t	41	86	45	82
Didelių gabaritų atliekos, t	1	3	17	80

4 paveikslas. Specifinių atliekų surinkimas Pakruojo rajono savivaldybėje, 2010–2013 metais

Specifinių atliekų surinkimas šiuo metu vykdomas apvažiavimo būdu, taip pat gyventojai šias atliekas gali pristatyti į rajone esančius Atliekų priėmimo punktus. Pavojingos, statybinės asbesto turinčios bei elektros ir elektroninės įrangos (toliau – EEĮ) atliekos priimamos tik rajoniniame (Pakruojo) APP, o kituose atliekų priėmimo punktuose iš gyventojų priimamos padangos, didžiosios, smulkios statybų bei griovimo, žaliosios atliekos, antrinės žaliavos.

Įgyvendinant projektą „Šiaulių regiono didelių gabaritų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelių įrengimas", 2013 metais Aleknaičių km. Lygumų sen., įrengta DGASA (Aleknaičių k., Lygumų sen.,), kurią pradėta eksploatuoti nuo 2013 II ketvirčio. Į DGASA aikštelę priimamos specifinės atliekos.

DGASA įrengimo finansavimo šaltiniai pateikti žemiau esančioje lentelėje.

15 lentelė. DGASA įrengimo finansavimo šaltiniai ir lėšos (litais)[11]

Pavadinimas	Adresas	Suma iš viso:	Tame skaičiuje pagal šaltinius		
			Sanglaudos fondo dalis	Savivaldybių biudžeto dalis	Nuosavos lėšos
Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė	Aleknaičių km. Lygumų sen., Pakruojo raj.	827.044,45	693.433,78	122.370,68	11.239,99

[11] ŠRATC duomenys.

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane (Žin., 2002, Nr. 40-1499; 2007, Nr. 122-5003) nustatyta, kad savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldų, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų buitinių atliekų, antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų) surinkimo aikštelė 50 tūkst. gyventojų. Pakruojo rajone valstybinio strateginio plano užduotis dėl DGASA įrengimo įgyvendinta.

2.10 Mišrių komunalinių atliekų tvarkymas

Mišrių komunalinių atliekų surinkimo paslaugos apimtys nustatytos Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse ir sutartyse tarp savivaldybės ir atliekų surinkimo paslaugą teikiančios įmonės. Mišrių komunalinių atliekų tvarkymo paslauga apima konteinerio, atitinkančio atliekų turėtojo poreikį mišrių komunalinių atliekų kaupimui, pateikimą, kolektyvinio naudojimo konteinerių periodišką plovimą ir dezinfekavimą (individualius konteinerius ir juridinių asmenų konteinerius plauna atliekų turėtojai), surinktų mišrių komunalinių atliekų pristatymą į sąvartyną, šių atliekų priėmimą ir šalinimą šiame sąvartyne, užtikrinant aplinkosauginius eksploatacinius reikalavimus sąvartynui.

Pakruojo rajone veikia konteinerinė atliekų surinkimo sistema. Atliekos iš mažų organizacijų, įmonių bei individualių namų renkamos nedidelės talpos – 0,12 m^3 arba 0,24 m^3 – plastmasiniais konteineriais. Didesnės organizacijos aptarnaujamos 0,66–1,1 m^3 talpos plastmasiniais konteineriais priklausomai nuo susidarančių atliekų kiekio. Daugiabučiai namai aptarnaujami 1,1 m^3 talpos plastmasiniais ar metaliniais konteineriais. Vidutiniškai konteineris išvežamas du kartus per mėnesį, bet gyventojui pageidaujant išvežama ir dažniau.

Žemiau esančioje lentelėje pateikta informacija apie mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerius, skirtus aptarnauti Pakruojo rajono atliekų turėtojus.

16 lentelė. Pakruojo rajono savivaldybėje naudojamų mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriai (2012 ŠRATP)

	0,12-0,24 m^3	0,66-0,77 m^3	1,1 m^3	Viso
Mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriai	6615	2	470	7087

Mišrių komunalinių atliekų surinkimo bendro naudojimo konteinerių aikštelių Pakruojo rajone yra 75. Mišrių komunalinių atliekų bendro naudojimo konteinerių stovėjimo vietų (aikštelių) sąrašai pateikti ŠRATC internetiniame tinklapyje.

Žemiau esančioje lentelėje pateiktas Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse nustatytas mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių ištuštinimo dažnis. Sudaryti mišrių komunalinių atliekų surinkimo grafikai skelbiami ŠRATC interneto svetainėje.

17 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių minimalus ištuštinimo dažnis.

Bendro naudojimo konteinerių skirtų daugiabučių namų gyventojams, minimalus aptarnavimo dažnis	Individualiose namų valdose esančių konteinerių minimalus aptarnavimo dažnis	Įmonių, įstaigų, organizacijų uždarose teritorijose, esančių konteinerių minimalus aptarnavimo dažnis
Miestuose – ne rečiau kaip 3 k./sav.; gyvenvietėse ir kaimuose, turinčiuose iki 200 gyventojų – ne rečiau kaip 1 k./mėn. (gruodžio–kovo mėn.) arba ne rečiau kaip 2 k./mėn. (balandžio–lapkričio mėn.); kitur – ne rečiau kaip 2 k./mėn.*	Miestuose – ne rečiau kaip 2 k./mėn.; gyvenvietėse ir kaimuose, turinčiuose iki 200 gyventojų – ne rečiau kaip 1 k./mėn. (gruodžio–kovo mėn.) arba ne rečiau kaip 2 k./mėn. (balandžio–lapkričio mėn.); kitur – ne rečiau kaip 2 k./mėn.	Tuštinimo dažnis priklauso nuo individualaus susitarimo (rekomenduotina ne rečiau kaip 1 k./2 sav.)

Šaltinis: Savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklės.

**Pastaba: Gyvenvietėse ir kaimuose, kolektyvinio naudojimo konteineriai turi būti ištuštinami ir seniūno nurodymu, nesilaikant grafiko, jeigu yra užpildyti ¾ jų tūrio.*

UAB „Pakruojo komunalininkas“ (atliekų tvarkytojas) Pakruojo rajono savivaldybės pavedimu teikia komunalinių atliekų surinkimo paslaugą. Sutartis pasirašyta 2013 metų sausio 1 d. ir galioja iki 2017 m. gruodžio 31 d.. UAB „Pakruojo komunalininkas“ pagal patvirtintą grafiką renka mišrias komunalines atliekas, antrines žaliavas, apvažiavimo būdu pagal iš anksto suderintus grafikus surenka pavojingas, didelių gabaritų atliekas, elektros ir elektroninės įrangos atliekas.

2.11 Gyventojų aprūpinimas konteineriais

Pakruojo rajono savivaldybėje visi atliekų turėtojai yra aprūpinti jų poreikius atitinkančiais konteineriais. Remiantis atliekų tvarkymo taisyklėmis bei kitais savivaldybės administracijos teisės aktais, atliekų turėtojai gali pasikeisti didesnį konteinerį į mažesnės talpos, priklausomai nuo išrūšiuojamų antrinių žaliavų kiekio bei taikant minimalius reikalavimus konteinerio dydžiui. Tokia tvarka yra teisinga ir skatina gyventojus rūšiuoti atliekas. Pakruojo rajone pradėjus diegti pakuotės ir pakuotės atliekų surinkimą (plačiau žr. skyriuje 2.7.1) bei namudinį kompostavimą (plačiau žr. skyriuje 2.8.1) gyventojai (atliekų turėtojai) turi išlaikyti minėtą teisę (dėl konteinerių tūrio pasirinkimo). Vertinant komunalinių atliekų didėjimo prognozes ir taikant prielaidas, kad bus vidutiniškai surenkama iki 20 - 30 procentų perdirbimui tinkamų atliekų, vidutinė likusių šalinimui komunalinių atliekų norma (kiekis) keisis mažai. Pradiniame etape (2014–2015 metais) ne visi gyventojai bus aprūpinti individualiais atskiro surinkimo konteineriais, o daugiabučių namų gyventojų aprūpinimas atskiro surinkimo konteineriais taip pat priklauso ne tik nuo esamų lėšų, bet ir nuo turimos laisvos žemės. Taip pat reikia atkreipti dėmesį, kad Pakruojo rajono savivaldybėje, remiantis VATP reikalavimais, antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių skaičius yra pakankamas, (išskyrus garažų ir sodų bendrijas).

2.12 Atliekų surinkimo priemonių poreikis

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje esančiose individualaus naudojimo namų valdose atliekų surinkimo priemonių poreikis pateikiamas žemiau esančioje lentelėje.

Rūšis	Priemonės (konteineriai, dėžės)	Talpa (preliminari), litrai	Poreikis*, vnt.
Antrinėms žaliavoms	popieriui ir plastikui	240	6228
	stiklui	120	7465
Biologiškai skaidžioms atliekoms	kompostavimo dėžės	apie 1000	0
	konteineriai	140	0
		240	0
Maisto atliekoms	konteineriai (daugiabučiams)	1100	250
	konteineriai (juridiniams asmenims)	1100	50
Tekstilės atliekoms (susidarančioms buityje)	konteineriai (daugiabučiams ir individualioms valdoms)	3000 ir daugiau	120
VISO			27806

* *Informacija gali būti papildyta arba patikslinta pagal savivaldybės poreikį ir/ar turimą informaciją.*

2.13 Komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančios atliekų surinkimo sistemos

Pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, apmokestinamųjų gaminių gamintojai ir importuotojai, siekdami įgyvendinti jiems nustatytas užduotis ir organizuoti visų susidariusių gaminių

ir pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, apmokestinamųjų gaminių (išskyrus padangas) atliekų sutvarkymą, gali diegti Pakruojo rajono savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo sistemas papildančias sistemas.

18 lentelė. Pakruojo rajone įdiegtos papildančios sistemos.

Savivaldybė	Papildančią sistemą įdiegęs ir eksploatuojantis asmuo	Pavadinimas atliekų, kurioms rinkti yra diegiama / įdiegta papildanti sistema	Sutarties pasirašymo data ir jos galiojimo terminas
Pakruojo r.	Asociacija „EEPA“	Elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekos	Nuo 2013 m. sausio 01 d. ir galioja iki 2014 m. gruodžio 31 d.
Pakruojo r.	VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	Nuo 2013 m. spalio 2d. ir galioja iki 2015 m. gruodžio 31 d.

2.14 Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis

Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centro duomenimis viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos 2013 metais gyventojams buvo teikiamos 100 proc., 463 ūkio subjektams (tame tarpe 103 ūkininkams) paslauga teikiama 100 proc..

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane (Žin., 2002, Nr. 40-1499; 2007, Nr. 122-5003) numatyti tikslai dėl viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygio:

› viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga turi būti teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje 2013 metais viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga buvo teikiama 100 proc. gyventojų. tai yra tikslai dėl viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo Pakruojo rajone pilnai įgyvendinti.

Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartynas yra Jurgeliškių k., Šiaulių kaimiškosios sen., Šiaulių r., 3 km atstumu nuo kelio Šiauliai-Gruzdžiai, 5 km atstumu į šiaurės vakarus nuo Šiaulių miesto ribos. Sąvartynas baigtas statyti 2007 m. vasario 23 d., o 2007 m. balandžio 2 d. į jį pradėtos vežti atliekos.

19 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo įrenginiai

Seniūnija	Adresas	Plotas	Pajėgumai, t/m	Buities pavojingų atliekų priėmimo punkto pajėgumai, t/m	Esama būklė
ATLIEKŲ PRIĖMIMO PUNKTAI					
Pakruojo rajono APP	Kuosiškių km., Pakruojo seniūnija	sklypo plotas 1817 kv. m	700	10	Eksploatuojama nuo 2007 m.
Lygumų seniūnijos APP	Lygumų mst.	sklypo plotas 992 kv. m	500		Eksploatuojama nuo 2007 m.
Rozalimo seniūnijos APP	Šeduvos g., Rozalimo mst.	sklypo plotas 853 kv. m	500		Eksploatuojama nuo 2007 m.
Klovainių	Pušaloto g.,	sklypo plotas 946 kv.	500		Eksploatuojama

seniūnijos APP	Klovainių mst.	m			nuo 2007 m.
Žeimelio seniūnijos APP	Plytinės g., Žeimelio mst.	sklypo plotas 475 kv. m	500		Eksploatuojama nuo 2007 m.
DIDELIŲ GABARITŲ ATLIEKŲ SURINKIMO AIKŠTELĖ					
Pakruojo rajono DGASA	Aleknaičių km., Lygumų sen.	aikštelės plotas 2064,69 kv. m	505		Eksploatuojama nuo 2013 m. II ketvirčio
ŽALIŲJŲ ATLIEKŲ KOMPOSTAVIMO AIKŠTELĖ					
Pakruojo rajono Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė	Aleknaičių km., Lygumų sen.	aikštelės plotas 6694,24 kv. m	1360		Eksploatuojama nuo 2013 m. II ketvirčio
ŠIAULIŲ REGIONO NEPAVOJINGŲ ATLIEKŲ SĄVARTYNAS					
Šiaulių kaimiškoji sen.	Aukštrakių k.	teritorijos plotas-21, 22 ha; 4 sąvartyno sekcijų bendras plotas 11,7 ha	2 mln. kub. m		Eksploatuojamas nuo 2007 m.

2.14.1 Regioninis sąvartynas

Visos surinktos likusios po pirminio rūšiavimo komunalinės atliekos yra šalinamos Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne, esančiame Jurgeliškių k. 9 (buvęs Aukštrakių), Šiaulių kaimiškosios sen., Šiaulių r., 3 km atstumu nuo kelio Šiauliai-Gruzdžiai, 5 km atstumu į šiaurės vakarus nuo Šiaulių miesto ribos.

Už mišrių komunalinių atliekų priėmimą į regioninį sąvartyną pilnai atsakingas ŠRATC.

20 lentelė. Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno Jurgeliškių k. 9 (buvęs - Aukštrakių) projektiniai parametrai.

Sekcija	Kaupo dugno plotas, ha	Projektinė talpa, m^3	Eksploatacijos trukmė, metais
I (užpildyta)	4,1	510 400	~5
II	2,6	390 300	~4
III	3,0	521 800	~6
IV	2,0	490 100	~6
Uždengimas	-	87 400	-
Viso	11,7	2 000 000	~21

Nuo 2010 m. įgyvendinamas projektas (projekto vykdytojas ne ŠRATC) *„Šiaulių regiono Aukštrakių sąvartyno išskiriamų dujų surinkimo ir utilizavimo sistemos statyba“*, kuris vykdomas dviem etapais:

› I etapas – sąvartyno išskiriamų dujų surinkimo ir utilizavimo sistema. Šio etapo metu pakloti biodujų surinkimo vamzdžiai (viso paklota 13 atskirų perforuotų dujų surinkimo gijų). Biodujų surinkimui įrengti kolektoriai su kolektorinėmis sistemomis. Įrengta dujopūtė ir biodujų deginimo žvakė, kuri naudojama avariniam ir pradiniam (kol sąvartyne nepradės išsiskirti pakankami kiekiai dujų, tinkamų gaminti naudingą energiją) dujų deginimui. Biodujų deginimo žvakės našumas 350 nm^3/val.

› II etapas – kogeneracinės jėgainės įrengimas. Ateityje planuojama sąvartyno biodujas panaudoti elektros ir šiluminės energijos gamybai, jas deginant kogeneracinėje jėgainėje.

2.14.2 Mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginiai (MBA)

Įgyvendinant Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane (Žin., 2014, Nr. 2014-04989) nustatytas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis ir ES lėšomis finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, planuojama, kad esamo Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje iki 2016 m. pradės veikti mechaninio ir biologinio atliekų apdorojimo įrenginiai (MBA).

Planuojamo MBA įrenginio biologinio apdorojimo pajėgumas yra 20 tūkst. t per metus, t.y. jame planuojama apdoroti tik tokį BSA kiekį, kad būtų užtikrintos sąvartyne šalinamų biologiškai skaidžių atliekų mažinimo užduotys. Mechaninio ir biologinio atliekų apdorojimo įrenginiuose bus tvarkomas Šiaulių regiono teritorijoje surinktos mišrios komunalinės atliekos. Tokiu būdu, nuo 2016 metų visos VATP ir Šiaulių regioniniame plane nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotys bus įgyvendintos.

21 lentelė. Planuojamo MBA įrenginio našumas[12]

Eil. Nr.	Įrenginio pavadinimas	Našumas
1.	Mechaninio rūšiavimo įrenginių našumas, t/h	25-30
2.	Metinis minimalus MBA įrenginio našumas, t/metus	50 000 – 100 000
3.	Biologinio apdorojimo įrenginių našumas, t/metus	Apie 20 000

Metinis minimalus MBA įrenginio našumas, dirbant 8 - 16 valandų per dieną, apie 50000 – 100000 t/metus. MBA įrenginiuose bus įrengiama supaprastinta 25-30 t/h mechaninio rūšiavimo linija ir 20000 t/m biologinio apdorojimo įrenginiai (uždaras intensyvus aerobinis apdorojimas), likusios po mechaninio biologinio apdorojimo atliekos bus šalinamos šalia esančiame sąvartyne.

Numatyta, kad atvežamas mišrių komunalinių atliekų srautas atliekų priėmimo zonoje *(atliekų priėmimo zonoje numatyti 2 atliekų konteineriai (ne mažesni kaip 30 m^3), kuriuose gali būti pašalinamos rūšiavimo procesui netinkamos atliekos)* bus pakraunamas į padavimo-priėmimo liniją, kuria atliekos transportuojamos į maišelių praplėšėją ir vėliau padalinamos į atitinkamas frakcijas. Mechaninio rūšiavimo įrenginiuose atliekos bus padalijamos į tris pagrindinius srautus:

- biologiškai skaidžių atliekų (BSA) frakcijos srautą;
- lengvosios atliekų frakcijos srautą (atskirta lengva – plokščia (2D) atliekų frakcija);
- sunkios atliekų frakcijos srautą (atskirta sunki – apvali (3D) atliekų frakcija).

Iš biologiškai skaidžios ir iš sunkios atliekų frakcijos magnetinio separatoriaus pagalba gali būti surenkami magnetiniai metalai. Atskirtos lengva ir sunki atliekų frakcijos surenkamos į konteinerius (po du konteinerius ne mažesnius kaip 30 m^3 talpos lengvai ir sunkiai frakcijai). Atskirta BSA frakcija apdorojama biologinio apdorojimo įrenginiuose (biotuneliuose), užtikrinant, kad po biologinio apdorojimo atliekų vertė ir higienizacijos rodikliai atitiks ES ir LR teisės aktų reikalavimus. Biologinis apdorojimas bus vykdomas aerobinio stabilizavimo proceso pagrindu, kuris padalijamas į du etapus: intensyvųjį (procesas uždaras, su priverstine aeracija, proceso trukmė ne mažiau kaip 3 savaitės, užtikrinant atliekų higienizaciją) ir pasyvųjį (procesas atviras, trukmė ne mažiau kaip 8 savaitės).

Po biologinio apdorojimo įrenginio BSA frakcija galutinai stabilizuojama dengtoje aikštelėje. Po galutinio stabilizavimo iš stabilizuotos BSA frakcijos atskirta tam tikra frakcija – „stabilatas“ arba techninis kompostas. Jo panaudojimo galimybės priklausys nuo užterštumo ir kitų parametrų bei tuo metu galiojančių teisės aktų reikalavimų. Bet kuriuo atveju ši frakcija galės būti naudojama sąvartyno ūkinėms reikmėms: perdengimui, uždengimui ir pan.

Planuojama, kad dalis mechaninio rūšiavimo įrenginiais atskirtų BSA, kartu su sunkiąja frakcija, galės būti sudeginamos atliekų termofikacinėje jėgainėje arba rasti kiti šalinimo būdai. Lengvoji atliekų frakcija turėtų būti panaudojama kietojo atgautojo kuro (KAK) gamybai arba vežama deginimui į atliekų deginimo įrenginius.

[12] *Galimybių studija „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, 2013 m.*

2.14.3 Laikinasis mišrių komunalinių rūšiavimo įrenginys

Iki kol 2015 m. bus pastatytas MBA įrenginys, ŠRATC esamo Šiaulių regioninio atliekų sąvartyno teritorijoje, Jurgeliškių k. 9, Šiaulių raj. buvo svarstoma galimybė įrengti laikinąjį mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo įrenginį, tačiau teigiamas sprendimas dėl linijos įrengimo nebuvo priimtas.

2.15 Senų sąvartynų uždarymas ir priežiūra po uždarymo

Pakruojo rajono savivaldybėje visi sąvartynai ir šiukšlynai uždaryti (22 lentelė).

22 lentelė. Senų sąvartynų (šiukšlynų) uždarymas

Sąvartyno (šiukšlyno) pavadinimas	Būklė	ŠRATC Projekto pavadinimas, kurio metu buvo vykdomas sąvartyno (šiukšlyno) uždarymas
27 mažieji sąvartynai (šiukšlynai): Belevietinės/Zeleckienės, Beržynės, Celkių, Diržių, Ducių, Gacionių, Juškonių, Kazokų, Klovainių, Laipuškių, Lašmenpamušio -1, Lašmenpamušio-2, Linkuvos miesto senasis, Medikinių, Megucionių, Mikniunų, Pamušio, Pašvitinio, Pelaniškių, Plauciškių, Putrelių, Ramonaičių, Rucinų, Sodeliškių, Tremtinės, Udekų, Žiurkių;	Uždaryti	Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo projektas, pirmas etapas. Finansuojama ES.
Aleknaičių, Pagulianko sąvartynai	Uždaryti	Projekto kodas: VP3-3.2-AM-01-V-01-005; Projekto pavadinimas: „Šiaulių regiono senų sąvartynų ir šiukšlynų uždarymas“ Sutarties pavadinimas: Šiaulių regiono 14 senų rajoninių sąvartynų uždarymas

23 lentelė. Senų rajoninių sąvartynų (šiukšlynų) uždarymo finansavimas (litais)

Pavadinimas	Būklė	Adresas	Suma iš viso:	Tame skaičiuje uždarymo finansavimas pagal šaltinius		
				Sanglaudos fondo dalis	LR biudžeto dalis	Nuosavos lėšos
Pakruojo rajonas			1.949.393,29	1.643.827,44	290.087,19	15.478,66
Aleknaičių sąvartynas	uždarytas	Pakruojo rajonas, Lygumų seniūnija, Aleknaičių km.	1.546.061,21	1.314.152,03	231.909,18	
Pagulianko sąvartynas	uždarytas	Pakruojo rajonas, Linkuvos seniūnija, Pagulianko km.	403.332,08	329.675,41	58.178,01	15.478,66

Pakruojo rajone 2013 metais įgyvendintas VATP nustatytas reikalavimas uždaryti visus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus.

2.16 Visuomenės informavimo ir švietimo priemonės atliekų tvarkymo klausimais

Kiekvienais metais ŠRATC, bendradarbiaudamas su savivaldybe, ir vykdydamas LR Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatytas užduotis, vykdo švietimo programą – šviečia bei informuoja visuomenę apie Šiaulių regione esančią komunalinių atliekų surinkimo sistemą, atliekų prevenciją, gaminių

pakartotinio naudojimo svarbą, atliekų turėtojų pareigas ir teises reikalauti kokybiškos atliekų tvarkymo paslaugos. Visuomenė šviečiama tikslinėmis švietimo ir informavimo priemonėmis: straipsniais vietinėje ir regioninėje spaudoje, rengiamuose TV ir radijo reportažuose, skelbimais savivaldybių seniūnijų skelbimų lentose, prie parduotuvių, daugiabučių namų, susitikimuose su atliekų tvarkymo įmonių, švietimo įstaigų, bendruomenių atstovais ar vizitų į atliekų tvarkymo įrenginius metu, platinant leidinius (lankstinukus, skrajutes, knygeles), pavasarinių aplinkos švarinimo akcijų metu, ŠRATC internetinėje svetainėje www.sratc.lt, socialiniame tinkle Facebook. Plėtojant ekologinį švietimą labai svarbi koncepcija – sužinojau ir perdaviau žinias kitiems.

Visos informavimo priemonės parenkamos pagal tikslines grupes:

› Šiaulių regiono gyventojai (ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikai, jaunimas/studentai, privačių/daugiabučių namų gyventojai, vietinės bendruomenės);

› Suinteresuoti ekonominiai ir socialiniai partneriai (savivaldybių atstovai, aplinkosauginės organizacijos, projektų vykdytojai, švietimo bei ugdymo įstaigos, verslininkai/įmonių atstovai ir kitos institucijos).

Svarbu ne tik šviesti plačiąją visuomenę, bet ir ugdyti specialistus, galinčius teikti informaciją, ir mokyti visuomenę atliekų tvarkymo klausimais, todėl aplinkosaugos specialistai turi dalyvauti paskaitose, seminaruose, konferencijose, diskusijose, kvalifikacijos kėlimo kursuose apie komunalinių atliekų keliamas problemas ir tvarkymo metodus.

Ženklus indėlis šviečiant Šiaulių regiono gyventojus dviejų viešųjų įstaigų – Vilniuje įsikūrusios „Darnaus vystymo iniciatyvos“ ir Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centro 2012 – 2014 m. vykdytas ir iš dalies ES lėšomis finansuotas aplinkosauginis projektas „Kur keliauja atliekos? Sužinok ir papasakok!“. Projekto švietėjiška edukacinė veikla – seminarai, akcijos, konferencija, konkursas buvo orientuoti į dvi tikslines auditorijos grupes – pedagogus ir moksleivius. Projektu siekta ugdyti tikslinės auditorijos aplinkosauginį sąmoningumą ir skatinti juos pasirinkti aplinkai palankų gyvenimo būdą, šviečiant apie atliekų tvarkymą, su juo susijusias aplinkos problemas ir jų sprendimo būdus.

Aplinkosauginis projektas keliavo per visą Šiaulių regioną – Akmenės, Šiaulių, Joniškio, Pakruojo, Radviliškio, Kelmės rajono savivaldybių teritorijas bei Šiaulių miestą. Projekto tikslas pasiektas. Per praktines atliekų rūšiavimo užduotis (mokyta kaip teisingai rūšiuoti), improvizuotus apsipirkimus parduotuvėse (skatintas atsakingas vartojimas), supažindinimu su ekologiškų produktų ženklinimo ypatybėmis, mokinių dėmesys sutelktas į atliekų tvarkymo sistemą, problemas ir svarbą bei darnų gamtos išteklių naudojimą, o mokytojams perduotos žinios ir dalomoji medžiaga ir gali būti pritaikoma ugdymo veikloje ir/ar naudojama kaip pagalbinė metodinė medžiaga organizuojant įvairius aplinkosauginius renginius.

2.17 Esamos situacijos apibendrinimas ir išvados

Pakruojo rajono atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip yra įgyvendinamos Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane (Žin., 2002, Nr. 40-1499; 2007, Nr. 122-5003) bei Pakruojo rajono ir Šiaulių regioniniame atliekų tvarkymo planuose nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys. Šis vertinimas pateiktas 24 lentelėje.

24 lentelė. Atliekų tvarkymo planuose iškeltų uždavinių įgyvendinimo vertinimas

Eil. Nr.	VSATP punktas	Veikla	Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės	2013 metais
1	84.1 98.1	Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimas	Iki 2009 m. užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą. Visuotinumo principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems	Įgyvendinta. Komunalinių atliekų tvarkymo paslauga 2013 m. buvo teikiama 100 proc. gyventojų.

			toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.	
	98.2.1.2 98.2.1.3		Konteinerinių aikštelių žemės sklypų planų ir techninės dokumentacijos parengimas. Trūkstamų konteinerinių aikštelių įrengimas.	Neįgyvendinta.
Komentaras: Viso rajone yra 17 konteinerinių aikštelių: 7 B tipo: (3 konteineriai antrinėms žaliavoms ir 3 komunalinių atliekų 1,1 konteineriai) ir 10 A tipo (3 komunalinių atliekų 1,1 konteineriai). Visos aikštelės yra ŠRATC nuosavybė. Jos buvo pastatytos prieš pradedant eksploatuoti regioninį sąvartyną. Visoms yra paruošta techninė dokumentacija.				
2	84.2	Esamas sąvartynas	Ne vėliau kaip nuo 2009 m. vidurio nepavojingas atliekas šalinti tik Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančiuose regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose.	Įgyvendinta.
Komentaras: Mišrios komunalinės atliekos vežamos į Šiaulių regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną Šiaulių raj., Jurgeliškių k.9 (buvęs - Aukštrakių).				
3	84.3	Seni sąvartynai	Iki 2011 m. pabaigos uždaryti visus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus.	Įgyvendinta 2013 metais.
Komentaras: Įgyvendinant ES finansuojamą Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo projekto pirmąjį etapą uždaryti ir sutvarkyti mažieji sąvartynai: 27 mažųjų sąvartynų (šiukšlynų) Pakruojo rajone: Belevietinės/Zeleckynės, Beržynės, Čelkių, Diržių, Dučių, Gačionių, Juškonių, Kazokų, Klovainių, Laipuškių, Lašmepamušio-1, Lašmepamušio-2, Linkuvos miesto senasis, Medikonių, Megučionių, Mikniūnų, Pamūšio, Pašvitinio, Pelaniškių, Plaučiškių, Putrelių, Ramonaičių, Ručinų, Sodeliškio, Tremtinės, Ūdekų, Žiurkių; Įgyvendinant projektą „Šiaulių regiono senų sąvartynų ir šiukšlynų uždarymas“ uždaryti ir sutvarkyti (iki 2013 m.) Aleknaičių, Paguliankos sąvartynai.				
4	84.5	Atliekų perdirbimas ir panaudojimas	Iki 2013 m. paruošti perdirbti ar kitaip naudoti ne mažiau kaip 50 proc. komunalinių atliekų; užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 proc. susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus.	Neįgyvendinta.
Komentaras: 2013 m. perdirbta / panaudota 11 proc. komunalinių atliekų. Užduotis bus įgyvendinama Šiaulių regiono mastu, kuriant bendrą atliekų tvarkymo infrastruktūrą. ŠRATC įgyvendina ES finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra”.				
5	98.4	Šalinimas tik apdorotų atliekų	Ne vėliau kaip nuo 2013 m. sąvartynuose šalinti tik apdorotas, t. y. išrūšiavus likusias, netinkamas perdirbti ar kitaip naudoti, atliekas.	Neįgyvendinta.
Komentaras: Užduotis bus įgyvendinama Šiaulių regiono mastu, kuriant bendrą atliekų tvarkymo infrastruktūrą. Dėl susiklosčiusių aplinkybių planuoto mechaninio biologinio įrenginio Šiaulių regione iki 2015 metų nebus. 2013 metais gegužės mėnesį Aplinkos ministras patvirtino, kad skirs finansavimą mechaninio rūšiavimo įrenginiui, kuris atskirs BSA iš bendro mišrių komunalinių atliekų srauto ir vėliau bus perdirbtos.				
6	98.2.1 98.2.1.2 98.2.1.3	Antrinių žaliavų surinkimas ir aikštelių plėtra	Parengti ir (ar) patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas; gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų; gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos.	Nepilnai įgyvendinta.
Komentaras: Pakruojo rajone antrinių žaliavų konteinerių aikštelių viso yra 69 (aikštelių sąrašas su adresais patalpintas ŠRATC tinklapyje), o įskaitant 5 atliekų priėmimo punktus ir 1 DGASA viso 75 kuriose gyventojai gali rūšiuoti atliekas, viena aikštelė tenka 243 gyventojams. Antrinėms žaliavoms (stiklui, popieriui, plastikui) surinkti naudojami 1,6, 1,8 ir 2,5 m^3 talpos konteineriai. Pakruojo rajono savivaldybėje yra parengta ir 2012 m. rugsėjo 20 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu T-224 patvirtinta Pakruojo rajono savivaldybės konteinerių aikštelių išdėstymo schema. Gyvenamose teritorijose pastatytas pakankamas antrinių žaliavų				

surinkimo konteinerių kiekis, tačiau nepakankamas aikštelių skaičius yra garažų bendrijose - trūksta 5 aikštelių, todėl aukščiau nustatytos užduotys įgyvendintos nepilnai.				
7	98.3	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė (DGASA)	Iki 2009 m. užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldų, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų buitinių atliekų, antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų) surinkimo aikštelė 50 tūkst. gyventojų, taip pat šios atliekos surenkamos ir kitokiais būdais (pvz., apvažiuojant turėtojus).	Įgyvendinta 2013 metais.
Komentaras: Pakruojo rajone 2012 įrengta didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė, adresu Lygumų sen., Aleknaičių k., DGASA eksploatuojama nuo 2013 II ketvirčio.				
8	101. 102. 4 priedas	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas	Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotys. Pakruojo rajono teritorijoje: ne daugiau kaip 3800 tonų - 2010 metams; 2500 tonų - 2013 m.	Pakruojo rajone BSA užduotys įgyvendintos. 2013 m. buvo pašalinta 2,2 tūkst. t. BSA. 2013 metais įdiegtos papildomos priemonės (kompostavimo dėžės ir konteineriai) individualių namų savininkams, sumažins BSA kiekį šalinamą sąvartyne.
Komentaras: Biologiškai skaidžios atliekos mišrių komunalinių atliekų sraute sudaro apie 44,4 proc., 2013 metais sąvartyne pašalinta apie 2,2 tūkst. tonų biologiškai skaidžių atliekų. 2013 metais įdiegtos papildomos priemonės (kompostavimo dėžės ir konteineriai) individualių namų savininkams, sumažins BSA kiekį šalinamą sąvartyne. Užduotis bus įgyvendinama Šiaulių regiono mastu, kuriant bendrą atliekų tvarkymo infrastruktūrą.				
9	103. 104.1 106.2.2	Žaliųjų atliekų tvarkymas	Atskirai surinktos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos turi būti perdirbamos arba kitaip naudojamos. „Žaliosios atliekos“, t. y. sodų, parkų ir želdynų tvarkymo biologiškai skaidžios atliekos, turi būti surenkamos ir apdorojamos kompostavimo įrenginiuose. Turi būti skatinamas ir individualus „žaliųjų atliekų“ kompostavimas. Savivaldybės iki 2010 m., atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo užtikrinti, kad kiekviename atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti) komunalines biologiškai skaidžias atliekas.	Užduotis įgyvendinta.
Komentaras: Skatinimo priemonės taikomos gyventojams, gyvenantiems individualiuose namuose ir ŠRATC įgyvendinant ES finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“. 2012–2013 m. laikotarpiu Pakruojo rajono gyventojams buvo išdalinta 600 litrų talpos 1000 kompostavimo dėžių ir 2840 konteinerių, kurių talpa 140/240 litrų, žaliųjų atliekų surinkimas iš konteinerių vykdomas nuo 2013 metų balandžio mėnesio. Vertinama, kad konteineriais surenkama ir dėžėse kasmet bus sukompostuojama apie 2160 tonų (biologiškai skaidžių sodų ir parkų atliekų (šakos, lapai, žolė), namų ūkių maisto ir virtuvės atliekų. Žaliosios biologiškai skaidžios atliekos Pakruojo rajone surenkamos penkiuose Atliekų priėmimo punktuose ir DGASA ir vežamos į 2012 m. įrengtą ir 2013 m. I pusmetį pradėjusią veikti Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę, esančią Pakruojo rajone (Aleknaičių km., Lygumų sen.,). Kompostuojamų žaliųjų atliekų metinis kiekis – 1360 t.				
10	99.	Specifinių komunalinių	Specifinių atliekų surinkimas apvažiavimo būdu. Papildančių sistemų diegimas.	Įgyvendinta.

		atliekų surinkimas		
Komentaras: 2013 metais Didelio gabarito atliekos, buityje susidarančių pavojingos, elektros ir elektronikos įrangos, naudotų padangų atliekos Pakruojo rajone iš atliekų turėtojų surenkamos apvažiavimo būdu, organizuojant 2 kartus per metus (gegužę ir lapkritį). Atliekų surinkimo grafikai patalpinti ŠRATC tinklalapyje.				

25 lentelė. Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo vertinimas

	Pakruojo rajonas	Būklė
Kiek gyventojų, gauna geros kokybės prieinamą viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą (procentais).	100	Labai gera
Kiek įrengta Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančių regioninių sąvartynų, kokia sąvartynų statybų eiga.	1	Gera
Kiek uždaryta aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančių sąvartynų.	visi	Gera
Kiek perdirbta ar kitaip panaudota komunalinių atliekų (visų per metus susidariusių komunalinių atliekų (procentais).	11	Bloga
Biologiškai skaidžių atliekų šalinimas	2153	Gera

3 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMO PROGNOZĖS PLANUOJAMU LAIKOTARPIU (2014–2020 M.)

Šiame skyriuje pateikta Pakruojo rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus prognozė paremta, 2011 metų duomenimis apie gyventojų skaičių bei statistiniuose duomenyse matomus Lietuvos gyventojų skaičiaus pokyčius (2.2 skyrius), kurių bendrosios tendencijos rodo 1,9 proc. metinį gyventojų skaičiaus mažėjimą. Gyventojų skaičiaus prognozių rezultatai pateikti 26 lentelėje.

26 lentelė. Gyventojų skaičiaus prognozė 2014–2020 metams

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gyventojų skaičius mieste	6562	6437	6315	6195	6077	5962	5848
Gyventojų skaičius kaimo vietovėse	17275	16947	16625	16309	15999	15695	15397
Viso	23837	23384	22940	22504	22077	21657	21246
Gyventojų skaičiaus didėjimas/mažėjimas (miestas)	-1,90%	-1,90%	-1,90%	-1,90%	-1,90%	-1,90%	-1,90%

Remiantis šiais skaičiavimais daroma prielaida, kad bendras gyventojų skaičius Pakruojo rajone mažės.

Susidarančių atliekų kiekis 2014–2020 metais priklausys ne tik nuo gyventojų skaičiaus kitimo, bet ir ekonomikos augimo ir vartojimo pokyčių, prekių suvartojimo, ir bendrojo vidaus produkto (BVP), ir kitų makroekonominių rodiklių raida. Finansų ministerijos 2013 metų balandžio mėnesio duomenimis numatomas bendro vidaus produkto (toliau – BVP) augimas: 2014 metais – 3,4 proc., 2015 metais – 4,3 proc., o nuo 2016 metų – 4,0 proc..

Atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijas, Finansų ministerijos prognozuojamas BVP ir vartojimo kitimo tendencijas, numatomi trys ekonominio augimo scenarijai, nuo kurių priklausys komunalinių atliekų susidarymas Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje:

- *mažo ekonominio augimo („pesimistinis") scenarijus*: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planavimo laikotarpiu mažės 0,5 proc./gyv.;
- *vidutinio ekonominio augimo („realistinis") scenarijus*: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planavimo laikotarpiu kasmet didės 1 proc./gyv., palyginus su praėjusiais metais;
- *didelio ekonominio augimo („optimistinis") scenarijus*: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planuojamu laikotarpiu kasmet didės 2 proc./gyv., palyginus su praėjusiais metais.

Informacija apie prognozinius komunalinių atliekų susidarymo kiekius 2014–2020 m. pagal skirtingus ekonominio augimo scenarijus pateikta 27 lentelėje.

27 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė tonomis per metus

Augimo procentas/metai	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0,5 %	9398	9449	9455	9461	9467	9473	9479	9484
1 %		9496	9502	9508	9514	9520	9526	9532
2 %		9590	9596	9602	9608	9614	9620	9626

Šiame plane, atsižvelgiant į VATP prognozes, laikoma, kad komunalinių atliekų susidarymo kiekis didės vidutiniškai 1 proc. per metus, tačiau atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus mažėjimą, bendras susidarančių komunalinių atliekų kiekis išliks panašus.

28 lentelė. Pakruojo rajone susidarančių komunalinių atliekų kiekio prognozės (tonos per metus)

Komunalinių atliekų srautas	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Maisto atliekos	2178	2201	2223	2245	2268	2290	2312
	22,94%	23,16%	23,38%	23,60%	23,82%	24,04%	24,26%
Žaliosios atliekos	716	718	721	723	725	728	730
	7,54%	7,56%	7,58%	7,60%	7,62%	7,64%	7,66%
Plastikų atliekos	304	304	304	304	305	305	305
	3,20%	3,20%	3,20%	3,20%	3,20%	3,20%	3,20%
Plastikinės pakuotės atliekos	944	951	958	966	973	980	987
	9,94%	10,01%	10,08%	10,15%	10,22%	10,29%	10,36%
Popieriaus/kartono (PK) atliekos	475	475	475	476	476	476	477
	5,00%	5,00%	5,00%	5,00%	5,00%	5,00%	5,00%
PK pakuotės atliekos	950	950	951	951	952	953	953
	10,00%	10,00%	10,00%	10,00%	10,00%	10,00%	10,00%
Stiklo atliekos	47	48	48	48	48	48	48
	0,50%	0,50%	0,50%	0,50%	0,50%	0,50%	0,50%
Stiklinės pakuotės atliekos	674	656	637	618	600	581	562
	7,10%	6,90%	6,70%	6,50%	6,30%	6,10%	5,90%
Metalas	376	374	373	371	369	368	366
	3,96%	3,94%	3,92%	3,90%	3,88%	3,86%	3,84%
Metalinės pakuotės atliekos	95	95	95	95	95	95	95
	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%
Pavojingos atliekos	95	95	95	95	95	95	95
	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	380	380	380	381	381	381	381
	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%
Naudotos padangos	85	86	86	86	86	86	86
	0,90%	0,90%	0,90%	0,90%	0,90%	0,90%	0,90%
Medienos atliekos	85	81	76	71	67	62	57
	0,90%	0,85%	0,80%	0,75%	0,70%	0,65%	0,60%
Kitos nedegios (pvz., statybinės) atliekos	1329	1330	1331	1332	1333	1334	1334
	14,00%	14,00%	14,00%	14,00%	14,00%	14,00%	14,00%
Kitos degios atliekos	762	758	755	752	748	745	742
	8,02%	7,98%	7,94%	7,90%	7,86%	7,82%	7,78%
Visas mišrių komunalinių atliekų kiekis	9496	9502	9508	9514	9520	9526	9532
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

4 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR UŽDUOTYS 2014–2020 M.

Pakruojo rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, tikslai ir uždaviniai iki 2020 m. nustatyti vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 366 patvirtintu Valstybiniu atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planu.

Plėtojant Pakruojo rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, siekiama taikyti atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą:

Atliekų prevencija;

- vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, taip sumažinant neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai. 2014–2020 m. laikotarpiu Pakruojo rajono savivaldybėje planuojama skirti ypatingą dėmesį visuomenės švietimui ir informavimui atliekų prevencijos srityje.

Atliekų paruošimas naudoti pakartotinai;

- 2014–2020 m. laikotarpiu Pakruojo rajono savivaldybėje planuojama skirti ypatingą dėmesį visuomenės švietimui ir informavimui. Pakruojo rajono savivaldybės administracija kartu su Šiaulių RATC turi viešinti informaciją apie savivaldybės teritorijoje veikiančias elektros ir elektroninės įrangos ir/ar kitų daiktų remonto dirbtuves bei taisyklas, kuriose prailginamas namų ūkiuose naudojamų daiktų tarnavimo laikas, organizuoti pakartotiniam naudojimui tinkamų gaminių (baldų, statybinių medžiagų, elektros ir elektroninės įrangos ir kt.) priėmimą DGASA, bendradarbiaujant su labdaros organizacijomis, organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų drabužių surinkimą per DGASA bei specialiais konteineriais.

Atliekų perdirbimas;

- naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti ir taip mažinti gamtinių ir kitų išteklių naudojimą.

Atliekų kitoks naudojimas;

- naudoti atliekas Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nurodytais būdais (išskyrus perdirbimą) ir taip mažinti atliekų keliamą pavojų aplinkai ir visuomenės sveikatai, gamtinių ir kitų išteklių naudojimą, sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį.

Atliekų šalinimas;

- atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, o vėliau – perdirbti ar kitaip naudoti, leidžiama šalinti tik atliekų šalinimo įrenginiuose, įrengtuose ir eksploatuojamuose pagal teisės aktų reikalavimus.

Laikantis nustatyto atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo, pirmiausia turi būti vengiama atliekų susidarymo ir taikomos kitos atliekų prevencijos priemonės, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, paruošiamos naudoti pakartotinai, perdirbamos ar kitaip naudojamos tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

4.1 Komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė

Žemiau pateikta Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė.

Stiprybės
Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje įvesta Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą, kas įgyvendino principą „teršėjas moka“
Visos surinktos Pakruojo rajone mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne Jurgeliškių k.9 (buvęs - Aukštrakių k.), Šiaulių raj.
Pakruojo rajone uždaryti ir rekultivuoti visi ES reikalavimų neatitinkantys sąvartynai
Įdiegtas Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano reikalavimus atitinkantis antrinių žaliavų surinkimo aikštelių, APP ir DGASA tinklas
Didėja gyventojų rūšiuojamų antrinių žaliavų kiekiai
Įrengta žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė
Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., žaliosios, didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos atliekos
Vykdomas specifinių atliekų surinkimas apvažiavimo būdu
Pakruojo rajone įdiegtos papildančios sistemos
Pradėtas įgyvendinti ES finansuojamas projektas Šiaulių regione biologiškai skaidžių atliekų ir antrinių žaliavų tvarkymo infrastruktūrai sukurti
Silpnybės
Neesant komunalinių atliekų apdorojimo įrenginių, didžioji dalis komunalinių atliekų (apie 89 proc. nuo susidarančių) patenka į sąvartyną
Visos susidariusios komunalinės atliekos yra surenkamos ir sutvarkomos (paslauga teikiama 100 proc. savivaldybės teritorijos fizinių asmenų ir 100 proc. juridinių asmenų.)
Antrinių žaliavų rūšiavimas kolektyviniais konteineriais neefektyvus
Esama vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka neskatina namuose rūšiuoti atliekas ir mažinti komunalinių atliekų susidarymo kiekius
Gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimas nėra užtikrinamas nacionaliniu mastu ir tai įtakoja antrinių žaliavų surinkimo paslaugos teikimo kokybę
Šiaulių RATC duomenimis fizinių asmenų mokumas siekia 64 proc., o juridinių asmenų – 84 proc. (nuo išsiųstų mokėjimo pranešimų (su skola))
Nepakankama atliekų apskaitos kontrolė - gamybos procesuose susidarančios atliekos dažnai patenka į mišrių komunalinių atliekų srautą ir tai didina bendrus komunalinių atliekų kiekius
Esamų informavimo priemonių nepakanka visuomenės švietimui atliekų tvarkymo klausimais
Galimybės
Sukūrus detalesnę vietinės rinkliavos / atliekų turėtojų duomenų bazę ir tikslesnę atliekų apskaitą, galimybės tobulinti apmokestinimo už komunalinių atliekų tvarkymą sistemą, siekiant paskatinti gyventojus rūšiuoti antrines žaliavas, pakuotės atliekas ir žaliąsias atliekas
ES finansinė parama komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrai: didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėms, biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrai
Pasirašomos sutartys su GIC dėl pakuočių atliekų surinkimo, bei gamintojų atsakomybės principo įgyvendinimas teigiamai įtakos šalinamų atliekų kiekio mažėjimą
Nuo 2015 metų diegiama konteinerių indentifikavimo sistema žymiai pagerins atliekų apskaitą ir tuo pačiu skatins gyventojus labiau rūšiuoti antrines žaliavas
Diferencijuotos rinkliavos įvedimas skatins gyventojus rūšiuoti antrines žaliavas ar kitas specifines atliekas
Grėsmės
Visuomenės aplinkosauginis sąmoningumas nebus pakankamas ir rūšiuotų atliekų kiekiai augs nepakankamai, kad būtų užtikrintos komunalinių atliekų naudojimo užduotys
Laiku nepastačius regioninio mechaninio apdorojimo įrenginio nebus laiku įvykdytos biologiškai skaidžių ir kitų atliekų tvarkymo užduotys
Diegiant naują komunalinių atliekų infrastruktūrą, brangs mišrių komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos ir reikės didinti vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą dydį

4.2 Pagrindiniai komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vystymo prioritetai ir kryptys

Pagrindiniai komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vystymo prioritetai ir kryptys 2014–2020 metų laikotarpiu yra:

- sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekį;
- užtikrinti atliekų tvarkymo prioritetų eiliškumo įgyvendinimą;

- išplėtoti atskiro atliekų surinkimo sistemą;
- užtikrinti visuotinę atliekų surinkimo paslaugą.

Siekiant sumažinti atliekų šalinimą sąvartynuose ir įgyvendinti atliekų tvarkymo prioritetų eiliškumą, būtina sukurti reikiamą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, pradedant atskiro atliekų surinkimo priemonėmis, baigiant atliekų mechaninio biologinio apdorojimo, atskirai surinktų biologiškai skaidžių atliekų anaerobinio apdorojimo ir likusių po rūšiavimo, netinkamų perdirbimui, atliekų naudojimo energijai gauti įrenginiais.

4.3 Pakruojo rajono savivaldybei nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 366 patvirtintu Valstybiniu atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planu, nustatomos Pakruojo rajono savivaldybės kiekybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys (pateiktos 29 lentelėje).

29 lentelė. Valstybiniame atliekų tvarkymo plane (planavimo laikotarpis 2014–2020 m.) nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys

VATP punktas	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planas (patvirtinta LRV 2014 m. balandžio 16d., Nr. 366, paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989)	Kiekybinė užduotis Pakruojo rajonui
	Kiekybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	
230.1.	- iki 2020 metų užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 35 procentų savivaldybės teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus, o kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ir kitaip panaudotos;	- iki 2020 metų užtikrinti, kad šalinimų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 3300 tonų;
230.2.	- iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 procentus komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį);	- iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 4300 tonų
230.3.	- iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 procentus komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį);	- iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 6200 tonų komunalinių atliekų;
230.4.	- užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 procentų (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.	- užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 1900 tonų komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.
236. 8 priedas	Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos, neviršytų VATP numatytų užduočių (žr. 3 stulpelį).	- nuo 2014 iki 2015 metų ne daugiau kaip 2955 tonos/metus; - nuo 2016 iki 2017 metų ne daugiau kaip 2659 tonos/metus; - nuo 2018 iki 2019 metų ne daugiau kaip 2364 tonos/metus; - nuo 2020 metų ne daugiau kaip 2068 tonos/metus;
	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir atskiro surinkimo sistemos plėtros užduotys	
239.1	-iki 2016 metų gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje;	
239.2.	- iki 2016 metų įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriama ir apdorojama arba perduodama tolimesniam apdorojimui biologiškai skaidi atliekų dalis;	- iki 2019 metų įdiegti atskirą maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktoms maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.
239.3.	- iki 2019 metų įdiegti atskiro maisto / virtuvės atliekų surinkimo sistemą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktų maisto/virtuvės atliekų apdorojimui.	
	Atskiro atliekų surinkimo sistemos plėtros užduotys	
246.1.	- iki 2015 metų sausio 1 d. turėti parengtas ir patvirtintas konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktų reikalavimams antrinių žaliavų surinkimui, jas atnaujinti;	- iki 2015 metų sausio 1 d. atnaujinti ir papildyti antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemą
246.2.	- užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti (Pakruojo rajone	
246.2.2.	- ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų);	
247.1.	- iki 2016 metų užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 150 metrų;	
247.2.	- iki 2018 metų užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 100 metrų;	
246.2.4.	- savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos;	
246.3.	- pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl	

VATP punktas	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planas (patvirtinta LRV 2014 m. balandžio 16d., Nr. 366, paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989)	Kiekybinė užduotis Pakruojo rajonui
246.4.	dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu; - jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslingas, taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).	
248.1.	- užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip viena tokia aikštelė savivaldybės teritorijoje.	- užduotis įgyvendinta
248.2. 249. 250. 251. 252. 253.	- ne mažiau kaip 2 kartus per metus užtikrinti didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu; - savivaldybės turi užtikrinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) atskirą surinkimą, ir kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekas; - savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse; - savivaldybės ne rečiau kaip 2 kartus per metus turi pateikti visiems gyventojams išsamią informaciją apie pavojingųjų atliekų tvarkymą ir šią informaciją skelbti savivaldybės interneto svetainėje; - savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu ne rečiau kaip du kartus per metus. - savivaldybės, sudarydamos su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis sutartis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, turi siekti, kad pavojingųjų atliekų srautai, kuriuos techniškai ir organizaciniu požiūriu galima surinkti, būtų surenkami tiesiogiai iš atliekų turėtojų, įrengiant specialius konteinerius įmonių, įstaigų ar organizacijų patalpose.	- užtikrinti didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiuojant ne mažiau kaip 4 kartus per metus; - sutartyse su Gamintojų ir importuotojų asociacijomis nustatyti prievolę dėl šių atliekų surinkimo.
245.8.	- savivaldybės, taikydamos įvairius atliekų surinkimo būdus ir priemones, privalo užtikrinti, kad jų valdomose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose, asmenims rūšiuojant atliekas jų susidarymo vietoje, atskirai būtų surenkamos tekstilės atliekos.	-iki 2015 metų sausio 1 d. atnaujintoje antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemoje numatyti šių atliekų surinkimo konteinerių skaičių ir plėtrą
272.1. 272.2. 272.2.1 272.2.2 272.2.3 272.2.4 272.2.5	Pakuočių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad: 1) būtų sudarytos organizacinės ir (ar) techninės sąlygos kasmet surinkti ir panaudoti ne mažiau kaip 60 procentų pakuočių atliekų, skaičiuojant pagal patiektų vidaus rinkai pakuočių kiekį; 2) būtų sudarytos organizacinės ir (ar) techninės sąlygos kasmet surinkti ir perdirbti (išvežti / eksportuoti perdirbti) 55-80 proc. pakuočių atliekų, skaičiuojant pagal patiektą vidaus rinkai pakuočių kiekį, atitinkamai pagal šias pakuočių medžiagas: - stiklinių – ne mažiau kaip 60 proc.; - popierinių ir kartoninių – ne mažiau kaip 60 proc.; - plastikinių – ne mažiau kaip 22,5 proc., skaičiuojant tik medžiagą, kuri vėl perdirbama į plastiką; - metalinių – ne mažiau kaip 50 proc.; - medinių – ne mažiau kaip 15 proc.	Nustatyti kiekybines pakuočių surinkimo užduotis sutartyse su GIO iki 2015 metų: - popieriaus PA - 8 kg/ gyventojui per metus; - plastiko PA - 9 kg/ gyventojui per metus; - stiklo PA - 8 kg/ gyventojui per metus; - metalinės PA - 1 kg/ gyventojui per metus; iki 2020 metų surenkamų pakuotės atliekų kiekis turi būti ne mažesnis kaip: - popieriaus PA - 10 kg/ gyventojui per metus; - plastiko PA - 12 kg/ gyventojui per metus; - stiklo PA - 8 kg/ gyventojui per metus; - metalinės PA - 1 kg/ gyventojui per metus;
Visuotinės komunalinių atliekų tvarkymo gyventojams paslaugos užtikrinimas		
254.	Savivaldybės iki 2016 m. privalo užtikrinti, kad visiems jos teritorijoje esantiems komunalinių atliekų	

VATP punktas	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planas (patvirtinta LRV 2014 m. balandžio 16d., Nr. 366, paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989)	Kiekybinė užduotis Pakruojo rajonui
	turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga.	
255.	Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumui, kokybei ir prieinamumui užtikrinti savivaldybės turi imtis šių priemonių:	
255.1.	- registruoti komunalinių atliekų turėtojus;	
255.2.	- nustatyti vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą ir (ar) sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos sutartis su visais nekilnojamojo turto objektų savininkais arba jų įgaliotais atstovais;	
255.3.	- visiems savivaldybės teritorijoje esantiems atliekų turėtojams sudaryti sąlygas naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga, atitinkančia minimalius kokybės reikalavimus, kuriuos nustato Aplinkos ministerija;	
255.4.	- pagal galimybes komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimą organizuoti kuriant regionines komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, kooperuojantis 2 ar daugiau savivaldybių. Išlaidos už komunalinių atliekų tvarkymą negali viršyti 1 procento disponuojamų namų ūkio pajamų.	

4.4 Pakruojo rajono savivaldybės trumpalaikiai komunalinių atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės 2014–2020 metais

Vadovaujantis LR Vyriausybės patvirtintame Valstybiniame atliekų tvarkymo plane tikslais bei Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planu nustatomi šie Pakruojo rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo 2014–2020 m. tikslai ir uždaviniai:

1 tikslas. Siekti, kad komunalinių atliekų susidarymas savivaldybėje augtų lėčiau, o susidarančių atliekų kiekis neviršytų Europos Sąjungos valstybių narių vidurkio:

› tobulinti atliekų tvarkymo srities teisės aktus;

› didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti savivaldybių darbuotojų kvalifikaciją atliekų prevencijos srityje.

2 tikslas. Mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį, plėtojant racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą:

› sukurti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo pajėgumus;

› plėtoti rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas.

3 tikslas. Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą, tobulinti esamą atliekų tvarkymo sistemą. Šiam tikslui įgyvendinti numatomas uždavinys:

› užtikrinti, kad visiems atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga.

4 tikslas. Efektyvinti atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo ir atliekų tvarkymo užduočių vykdymo kontrolę bei tobulinti atliekų susidarymo bei tvarkymo apskaitos sistemą. Šiam tikslui įgyvendinti numatomi uždaviniai:

› tobulinti atliekų tvarkymo užduočių įvertinimo teisinį reguliavimą ir stiprinti atliekų tvarkymo metodinę bazę;

› tobulinti atliekų tvarkymo sistemų efektyvumo ir duomenų patikimumo vertinimą;

› griežtinti atsakomybę ir atskaitomybę už atliekų tvarkymą;

› stiprinti gamintojų ir importuotojų bei jų organizacijų veiklos kontrolę.

5 tikslas. Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti savivaldybės institucijų darbuotojų kvalifikaciją atliekų tvarkymo srityje. Šiam tikslui įgyvendinti numatomi tokie uždaviniai:

› didinti visuomenės sąmoningumą atliekų tvarkymo srityje;

› tobulinti savivaldybės institucijų darbuotojų kompetenciją atliekų tvarkymo klausimais.

4.5 Atliekų naudojimo ir perdirbimo užduotys

Pagrindinis dėmesys šiuo planavimo laikotarpiu yra skiriamas atliekų prevencijos, paruošimo pakartotiniam naudojimui bei perdirbimo skatinimui. Šių tikslų siekiama ne tik įgyvendinant technines priemones didinant atskirai surenkamų ir perdirbamų atliekų kiekius, bet ir stiprinant atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo kontrolę bei šviečiant ir informuojant visuomenę.

30 lentelėje pateiktas Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano 2014–2020 metų Atliekų naudojimo ir perdirbimo kiekybinės užduotys, remiantis Valstybiniu atliekų tvarkymo planu.

30 lentelė. Prognozuojami komunalinių atliekų tvarkymo srautai pagal atliekų tvarkymo būdą Pakruojo rajone 2014–2020 m., tonomis.

Komunalinių atliekų srautas	Atliekų tvarkymo būdas	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Susidarančių komunalinių atliekų kiekis, tonomis								
		9496	9502	9508	9514	9520	9526	9532
Atskirai surenkamos atliekos, tonomis								
Žaliosios atliekos	Kompostavimas	789	797	805	813	821	829	837
		62,57%	62,80%	63,04%	63,28%	63,52%	63,76%	64,01%
Antrinės žaliavos, tame tarpe:	Perdirbimas	234	232	230	228	226	224	222
		6,05%	6,02%	5,98%	5,94%	5,91%	5,87%	5,84%
Plastikų atliekos, įskaitant PPA	*Perdirbimas*	12	12	12	12	13	13	13
		0,97%	0,97%	0,97%	0,98%	0,98%	0,98%	0,99%
Popieriaus/kartono atliekos, įskaitant PPA	*Perdirbimas*	33	33	34	34	34	35	35
		2,32%	2,34%	2,36%	2,38%	2,40%	2,42%	2,44%
Stiklo atliekos, įskaitant PPA	*Perdirbimas*	188	186	183	181	178	176	174
		26,11%	26,43%	26,77%	27,15%	27,55%	27,99%	28,46%
Metalo atliekos, įskaitant PPA	*Perdirbimas*	0,44	0,44	0,43	0,43	0,43	0,43	0,42
		0,09%	0,09%	0,09%	0,09%	0,09%	0,09%	0,09%
EEĮ atliekos	Perdirbimas/naudojimas	48	70	92	90	88	87	85
		12,55%	18,46%	24,13%	23,65%	23,19%	22,74%	22,29%
Naudotos padangos	Perdirbimas/naudojimas	82	82	83	83	83	83	84
		96,23%	96,46%	96,69%	96,92%	97,15%	97,38%	97,61%
Atskiras maisto atliekų surinkimas	Kompostavimas, aerobinis pūdymas					454	458	462
Į mechaninio apdorojimo įrenginius nukreipiamos mišrios komunalinės atliekos, tonomis								
Mišrios komunalinės atliekos	Apdorojimas			7912	7780	7755	7732	7732
				83,21%	81,77%	81,47%	81,17%	81,12%
Atskirtos mechaninio apdorojimo įrenginyje antrinės žaliavos, biologiškai skaidžios atliekos, tonomis								
Antrinės žaliavos, tame tarpe:	Naudojimas/Perdirbimas			1407	1404	1401	1398	1395
Plastikų atliekos	Naudojimas/Perdirbimas			560	563	566	569	572
Popieriaus/kartono atliekos	Naudojimas/Perdirbimas			557	557	557	558	558
Stiklo atliekos	*Perdirbimas*			215	208	202	196	189
Metalo atliekos	*Perdirbimas*			76	76	76	76	76
Biologiškai skaidžios atliekos	Kompostavimas			2905	2915	2562	2569	2575
Į atliekų deginimo, išgaunant energiją, įrenginius patenkančios komunalinės atliekos, tonomis								
Kietasis atgautasis kuras (KAK)	Naudojimas			1357	1358	1358	1358	1358
				17,16%	17,45%	17,50%	17,56%	17,56%
Į atliekų šalinimo įrenginius (sąvartyną) patenkančios komunalinės atliekos, tonomis								
Naudojimui netinkamos atliekos	Šalinimas	7780	7755	2062	2055	1957	1948	1940
		81,92%	81,62%	21,69%	21,60%	20,55%	20,45%	20,35%

31 lentelė. Valstybinio atliekų plano įgyvendinimas Pakruojo rajono savivaldybėje 2014–2020 metais

Viso susidaro	Metai	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Susidarančių komunalinių atliekų kiekis, t		9398	9496	9502	9508	9514	9520	9526	9532
BSA šalinimas 2014–2015 metais ne daugiau kaip 2955 tonos/metus	tonos	3579	3616	3628					
BSA šalinimas 2016–2017 metais ne daugiau kaip 2659 tonos/metus	tonos				736	739			
BSA šalinimas 2018–2019 metais ne daugiau kaip 2364 tonos/metus	tonos						651	653	
BSA šalinimas nuo 2020 metų ne daugiau kaip 2068 tonos/metus	tonos								654
užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti	tonos	2%	6%	6%	76%	76%	76%	77%	77%

4.5.1 Atliekų tvarkymo infrastruktūros įrengimas

Esamos infrastruktūros geros būklės palaikymas, eksploatavimas.

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje susidariusioms atliekoms tvarkyti yra eksploatuojami penki atliekų priėmimo punktai, didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė. Atliekos šalinamos Šiaulių regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne. Pakruojo rajone vykdoma uždarytų sąvartynų priežiūra.

Keturiuose iš penkių Atliekų priėmimo punktuose nėra darbuotojo, kuris tikrintų iš gyventojų atvežtas atliekas, nuolat prižiūrėtų tinkamą pristatomų atliekų išrūšiavimą, todėl pasitaiko, kad APP tampa šiukšlynais ir vieta, kur ne tik gyventojai, bet ir įmonės gali nemokamai atsikratyti atliekomis. Geresnė APP tvarkos kontrolė pagerintų šiuo metu eksploatuojamų APP būklę, taip išsaugant jau sukurtą atliekų tvarkymo infrastruktūrą, tačiau APP praplėtimui reikalingi papildomi kaštai. APP uždarymas gali įtakoti nelegalų atsikratymą atliekomis pamiškėse, pakelėse, be to, per APP sistemą sudarytos geresnės sąlygos rūšiuoti atliekas, platesnis atliekų tvarkymo inžinerinės infrastruktūros paskirstymas rajone.

Remiantis aukščiau išdėstytais argumentais: *Pakruojo rajono savivaldybė turi priimti sprendimą dėl Atliekų priėmimo punktų eksploatavimo ar jų praplėtimo ar uždarymo.*

Planuojamas Šiaulių regiono MBA įrenginys.

Tikimasi, kad 2014–2020 metų vykdymo laikotarpiu Šiaulių regione bus pradėtas eksploatuoti regioninis mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) įrenginys. MBA įrenginio veikimo pradžia numatyta 2015 m. rugsėjo pabaigoje. Šių įrenginių pajėgumai pilnai leis pasiekti VATP užduotis.

4.5.2 Antrinių žaliavų tvarkymas

Planuojami sutvarkyti antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų kiekiai, įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones, 2014–2020 metų laikotarpiu pateikti žemiau esančioje lentelėje. Planuojama, kad surenkamų antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų kiekiai kiekvienais metais didės 3 procentais.

32 lentelė. Antrinių žaliavų, tame tarpe ir pakuotės atliekų, surinkimas įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones.

Komunalinių atliekų srautas		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antrinių žaliavų (tame tarpe ir pakuočių) atskiras surinkimas, tonomis									
Kiekis, surinktas antrinių žaliavų konteineriuose		69	70	70	71	72	73	73	74
Kiekis, surinktas atliekų priėmimo punktuose		9	9	9	9	9	9	9	9
Kiekis, surinktas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje		0	1	1	1	1	1	1	1
Pakuočių atliekų surinkimas iš individualių namų		0	154	151	148	145	142	140	137
Kiekis perdirbtas MBA		0	0	0	1407	1404	1401	1398	1395
Kiekis patenkantis į KAK		0	0	0	1281	1286	1291	1296	1300
Viso:	tonomis	78	234	232	2918	2918	2918	2917	2917
	procentais	2,03%	6,05%	6,02%	75,98%	76,20%	76,43%	76,65%	76,89%

Lentelėje nurodytoms kiekybinėms užduotims pasiekti savivaldybė turi prisiimti įsipareigojimus ir vykdyti šiame plane numatytas užduotis.

Atsižvelgiant į tai, kad Pakruojo rajone infrastruktūra yra pilnai sukurta, siekiant įgyvendinti šiame plane nurodytus tikslus (kiekius) didesnis dėmesys turi būti skiriamas visuomenės informavimui ir švietimui bei taikant ekonominius svertus (diferencijuotos įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą įvedimas). Visuomenės informavimo ir švietimo užduotis savivaldybė turi pavesti vykdyti komunalinių atliekų surinkėjams, kitiems atliekų tvarkytojams bei GIO, įtraukiant šiuos reikalavimus į sutartis su atliekų tvarkytojais.

Pakuotės atliekų atskiro surinkimo vystymas ir organizavimas

Siekiant įvykdyti pakuotės atliekų tvarkymo užduotis ŠRATC turi:

› *organizuoti pakuotės atliekoms surinkti skirtų konteinerių išdalinimą, (trūkstamas konteinerių skaičius – 13693 konteineriai);*

› *pasirašyti atnaujintą sutartį su gamintojų ir importuotojų organizacijomis. Sutartyje turi būti įtrauktos užduotys* nurodytos *žemiau esančioje lentelėje.*

33 lentelė. Užduotys ir terminai įtraukiami atnaujintoje sutartyse su GIO.

Iki 2015 metų	Iki 2020 metų
GIO lėšomis aprūpinti individualių namų savininkus pakuotės atliekų surinkimo konteineriais (13693 vnt.)	GIO lėšomis nuolat atnaujinti susidėvėjusius pakuotės atliekoms surinkti skirtus konteinerius, naujais konteineriais aprūpinti naujų individualių namų savininkus
Surenkamų pakuotės atliekų kiekis turi būti ne mažesnis kaip:	

Popieriaus PA - 8 kg/ gyventojui per metus; Plastiko PA - 9 kg/ gyventojui per metus; Stiklo PA - 8 kg/ gyventojui per metus; Metalinės PA - 1 kg/ gyventojui per metus;	Popieriaus PA - 10 kg/ gyventojui per metus; Plastiko PA - 12 kg/ gyventojui per metus; Stiklo PA - 8 kg/ gyventojui per metus; Metalinės PA - 1 kg/ gyventojui per metus;

Parenkant PPA surinkėją savivaldybė kartu su kitomis Šiaulių regiono savivaldybėmis bei ŠRATC turi priimti sprendimą dėl PPA surinkėjų skaičiaus regione.

Įvertinus 2014–2015 metais surenkamų PA kiekius Pakruojo rajono savivaldybė turi patikslinti PA surinkimo užduotis 2016–2020 metams *gamintojų ir importuotojų organizacijoms,* tam kad būtų surenkami realūs šių atliekų kiekiai ir įgyvendintos šio plano užduotys.

Antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemos atnaujinimas iki 2015 metų. Reikalavimai schemos atnaujinimui išdėstyti žemiau esančioje lentelėje.

34 lentelė. Reikalavimai schemos atnaujinimui.

Iki 2015 sausio 1 d.
daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų
daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 150 metrų (rekomenduojamas atstumas)
numatyti tekstilės atliekoms surinkti skirtus konteinerius praplečiant antrinių žaliavų aikšteles
įvertinti esamas ir numatyti naujas aikšteles antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose
įvertinti esamas ir numatyti naujas aikšteles, skirtas antrinėms žaliavoms surinkti gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose
sodų ir garažų bendrijose įvertinti kiekvienos trūkstamos aikštelės tikslingumą ir patikslinti trūkstamų aikštelių skaičių

Schemoje nurodytoms esamoms ir numatytoms aikštelėms turi būti parengti techniniai projektai, vėliau aikštelės privalo būti įrengtos, jose pastatyti konteineriai.

2016–2020 metais savivaldybė turi atsižvelgti į galimus teisės aktų pakeitimus ir pagal poreikį atnaujinti konteinerinių aikštelių schemas bei konteinerių, skirtų antrinių žaliavų surinkimui, kiekį.

4.5.3 Biologiškai skaidžių, tame tarpe žaliųjų atliekų bei maisto atliekų, tvarkymas

Planuojami sutvarkyti biologiškai skaidžių atliekų kiekiai 2014–2020 metų laikotarpiu pateikti žemiau esančioje lentelėje.

35 lentelė. Biologiškai skaidžių atliekų, tame tarpe ir maisto (virtuvės), sutvarkymas/surinkimas įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones.

Komunalinių atliekų srautas		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Biologiškai skaidžių atliekų sutvarkymas, tonomis									
Kiekis, sukompostuotas kompostavimo dėžėse (namudinis kompostavimas)		771	779	786	794	802	810	818	827
Kiekis, sukompostuotas žaliųjų atliekų aikštelėje		10	10	10	10	10	11	11	11
Maisto (virtuvės) atliekų kiekis, surinktas konteineriais		0	0	0	0	0	454	458	462
Kiekis, atskirtas ir su kompostuotas MBA įrenginiuose		0	0	0	2905	2915	2562	2569	2575
Viso:	tonomis	781	789	797	3709	3728	3837	3856	3875
	procentais	17,95%	17,91%	18,00%	83,43%	83,45%	85,49%	85,52%	85,55%

Dalis Pakruojo rajone susidarančių biologiškai skaidžių atliekų bus kompostuojamos jų susidarymo vietoje. Iš esmės tai gali atlikti beveik visi privatūs namų ūkiai, turintys nuosavą sklypą su sodu. Skaičiuojama, kad 100 m^2 sodo užtenka 1 m^2 ploto kompostavimo vietos.

Trūkstamas žaliųjų (maisto) atliekų konteinerių skaičius Pakruojo rajone pateikiamas žemiau esančioje lentelėje.

Konteinerių kiekis	Pakruojo rajono savivaldybės teritorija
Maisto atliekoms, vnt.	300

Individualus biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas leis vidutiniškai sumažinti patenkančių biologiškai skaidžių atliekų apie 800 tonų per metus. Kompostavimui tinka visos augalinės atliekos iš sodo ir daržo (šakos, žolė, lapai) bei augalinės kilmės maisto ruošimo atliekos. Dėl higienos sumetimų namų sąlygomis draudžiama kompostuoti mėsą ir virtą maistą. Taip pat, namudiniam kompostavimui netinka gyvos šaknys bei daigios sėklos, kadangi dėl pakankamai žemos temperatūros jos pilnai nesuyra. Įprastas vieno namų ūkio kompostavimo našumas siekia 0,5 - 1 m^3.

Technologiškai namudinis kompostavimas yra labai nesudėtingas: virtuvės ir sodo atliekos yra patalpinamos į medinę ar plastmasinę kompostavimo talpą ar aptvarą. Šakos ir krūmai turi būti susmulkinti. Maždaug kartą per metus kompostavimo talpa/aptvaras yra ištuštinamas ir kompostas yra persijojamas. Likusi neatsisijojusi dalis gražinama atgal į komposterį kompostavimui kitiems metams. Tokiu būdu gaunama 350 - 450 kg/t patalpintos medžiagos aukštos kokybės komposto, pasižyminčio mažu teršalų kiekiu (pvz. sunkiųjų metalų ar kt. pavojingų cheminių junginių).

Įmonės, kurios užsiima gatvių, parkų ir kitų žaliųjų zonų priežiūra, bei kitos įmonės, kurių veikloje susidaro tokios atliekos, susidarančias žaliąsias atliekas šalina įsirengtuose aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiuose kompostavimo įrenginiuose, arba naudojasi kitų įmonių kompostavimo įrenginiais. Sąnaudos, tenkančios šių atliekų tvarkymui, yra įtraukiamos į šių įmonių paslaugų įkainius.

Sklandus ir nenutrūkstamas esamos atliekų tvarkymo infrastruktūros eksploatavimas. Pakruojo rajone biologiškai skaidžios, tame tarpe žaliosios atliekos tvarkomos, naudojant esamą rajoninę atliekų tvarkymo infrastruktūrą: APP, DGASA, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę. Savivaldybė kartu su ŠRATC turi užtikrinti sklandų šių įrenginių darbo organizavimą.

Žaliųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimas ir diegimas iki 2015 metų

Tuo tikslu savivaldybė turi:

› *užtikrinti, kad būtų išdalintos žaliųjų atliekų kompostavimo dėžės. Atskiro surinkimo konteinerių individualių namų savininkams dalinti neplanuojama;*

› *pateikiant gyventojams/sodų bendrijoms kompostavimo dėžes arba taikant skatinimo priemones, gyventojams/sodų bendrijoms įrengiant individualaus kompostavimo priemones savo lėšomis.*

Žaliųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimas iki 2020 metų

Tuo tikslu savivaldybė turi:

› *pagal poreikį teikti gyventojams/sodų bendrijoms kompostavimo dėžes arba taikyti skatinimo priemones, gyventojams/sodų bendrijoms įrengiant individualaus kompostavimo priemones savo lėšomis.*

Šios užduoties įgyvendinimas turi būti pavestas komunalinių atliekų tvarkytojui, papildant komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos sutartį.

Maisto atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimas ir diegimas

Tuo tikslu savivaldybė turi:

› *kartu su kitomis regiono savivaldybėmis bei ŠRATC regiono mastu parengti Galimybių studiją, kurioje turi būti techninis ir ekonominis tokios maisto atliekų surinkimo sistemos įdiegimo įvertinimas;*

› *savarankiškai arba su kita savivaldybe ar viso regiono mastu parengti techninį projektą arba pirkimo dokumentus tokių įrenginių statybai;*

› *savarankiškai arba su kita savivaldybe ar viso regiono mastu paskelbti konkursą įrenginių statybai bei maisto atliekų surinkimui;*

› *iki 2019 metų pradėti atskiro maisto atliekų surinkimą.*

Reikia atkreipti dėmesį, kad atskiro maisto atliekų surinkimo prievolė yra nustatyta pačioms įmonėms (viešojo maitinimo ir kitos įstaigos). Atskiras biologiškai skaidžių atliekų surinkimas iš gyventojų yra problemiškas dėl sekančių priežasčių: atskirų konteinerių daugiabučių namų kvartaluose išdėstymas; surenkamų atliekų kokybė (užterštumas kitomis atliekomis); didelė atskiro atliekų surinkimo kaina; maža tikimybė surinkti reikalaujamą biologiškai skaidžių atliekų kiekį, ypač ne miesto teritorijoje, o surinkus - dar labiau padidėję transportavimo kaštai; higieninės aplinkos problemos.

Optimaliausias variantas įdiegti atskirą biologiškai skaidžių atliekų surinkimą, ypatingai iš vietų, kur tokių atliekų susidaro didesni kiekiai, yra apjungti įmonių diegiamas biologiškai skaidžių atliekų (maisto atliekų) tvarkymo sistemas kartu su galimu atskiru biologiškai skaidžių atliekų surinkimu iš gyventojų, tvarkymo kaštus dengiant (pilnai ar dalinai) privačiomis lėšomis.

Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimas ir diegimas iki 2020 metų

Tuo tikslu savivaldybė turi:

› *iki 2016 metų kartu su ŠRATC bei kitomis savivaldybėmis įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriama ir apdorojama arba perduodama tolimesniam apdorojimui biologiškai skaidi atliekų dalis;*

› *nuo 2016 metų kartu su ŠRATC bei kitomis savivaldybėmis pradėti eksploatuoti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, taip pilnai įgyvendinant plano užduotis biologiškai skaidžių atliekų šalinimo mažinimui.*

4.5.4 Specifinių atliekų tvarkymas

Planuojami sutvarkyti specifinių atliekų kiekiai 2014–2020 metų laikotarpiu pateikti žemiau esančioje lentelėje.

36 lentelė. Specifinių atliekų sutvarkymas/surinkimas įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones.

Komunalinių atliekų srautas	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Specifinių atliekų sutvarkymas, tonomis							
Atskirai surinktas elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekis	48	70	92	90	88	87	85
Atskirai surinktas naudotų padangų kiekis	82	82	83	83	83	83	84
Atskirai surinktas didelių gabaritų atliekų (baldų ir kt.) kiekis	80	80	81	81	81	81	82
Atskirai surinktas statybinių atliekų kiekis	434	436	437	438	440	441	442
Statybinės atliekos su asbestu	38	38	38	38	39	39	39
Viso:	684	708	731	732	732	732	732

Pakruojo rajono savivaldybėje specifinių atliekų tvarkymo organizavime turi būti naudojamos šios priemonės:

Atskiro surinkimo paslaugos plėtimas. Atskiros statybos ir griovimo atliekų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų atliekų (baterijų, akumuliatorių, transporto priemonių pavojingų atliekų, buitinės chemijos atliekų ir kita) surinkimo paslaugos teikimas.

Surinkimas ne mažiau kaip 4 kartus per metus. Pavojingų atliekų, didelių gabaritų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu turi būti vykdomas ne mažiau kaip 4 kartus per metus. Šį reikalavimą įtraukti papildant esamą sutartį su komunalinių atliekų surinkėju.

Esamos infrastruktūros geros būklės palaikymas ir plėtra.

Atliekų priėmimo punktų ir Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės geros būklės palaikymas, eksploatavimas, kad būtų sudarytos palankios sąlygos gyventojams pristatyti specifines atliekas.

Specifinių atliekų surinkimas turi būti plėtojamas savivaldybėje diegiant papildančias sistemas. Turi būti plėtojama specifinių atliekų surinkimo konteinerių plėtra garažų bendrijose.

Elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo plėtros organizavimas. Savivaldybė Sutartyse su Gamintojų ir importuotojų asociacija/omis turi nustatyti prievolę dėl Elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo didinimo.

Tekstilės atliekų surinkimo organizavimas. Pakruojo rajono savivaldybė iki 2015 metų sausio 1 d. atnaujintoje antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemoje turi numatyti šių atliekų surinkimo konteinerių skaičių ir plėtrą. Konteineriai tekstilės atliekoms turi būti išdėstyti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi tokius konteinerius yra tikslinga statyti (prie prekybos centrų, kitose vietose). Konteineriai ir jų pastatymo vietos turi būti estetiški ir patogūs lankytojams, atitikti visuomenės sveikatos saugos reikalavimus. Mažesnėse savivaldybės gyvenvietėse, kur tokių konteinerių pastatymas ne ekonomiškas, savivaldybė turi įpareigoti atliekų tvarkytojus, teikti gyventojams specialius maišus šioms atliekoms rinkti bei taikyti šių atliekų surinkimą apvažiavimo būdu.

4.5.5 Ekonominių instrumentų taikymas

Tam, kad Pakruojo rajono savivaldybėje būtų įgyvendintos atliekų perdirbimo užduotys, reikalinga taikyti atliekų perdirbimą ir naudojimą skatinančius ekonominius instrumentus:

› *iki 2016 metų įvesti mokesčius už sąvartyne šalinamas atliekas ir mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose apdorojamas atliekas bei mokestį už atliekų deginimo arba bendro atliekų deginimo įrenginiuose naudojamas energijai gauti atliekas;*

› *iki 2016 metų parengti ir patvirtinti diferencijuoto mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą nuostatus.*

4.5.6 Teisinių dokumentų atnaujinimas

Tobulinant Pakruojo rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos teisinę bazę, savivaldybė turi:

› *iki 2014 gruodžio 31 d. atnaujinti ir patvirtinti savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo taisykles;*

› *iki 2016 sausio 01 d. patvirtinti diferencijuotos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų pakeitimus.*

Diegiant diferencijuotos vietinės rinkliavos už atliekų tvarkymą sistemą, reikia atkreipti dėmesį, kad naujoji sistema būtų patikima ir garantuotų lėšų surinkimą, kad visos atliekos būtų surinktos ir

sutvarkytos. Savivaldybė kartu su RATC taip pat turi priimti sprendimus dėl kintamos įmokos dalies nustatymo principus. Už šių dokumentų parengimą yra atsakingas Šiaulių RATC.

4.5.7 Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo plėtra

Siekiant gerinti komunalinių atliekų surinkimo kokybę, Pakruojo rajono savivaldybė turi:

› *pavesti ŠRATC vykdyti mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus;*

› *pavesti ŠRATC vykdyti mišrių komunalinių atliekų kiekio (normų) tyrimus;*

› *vykdyti Operatorių veiklos priežiūrą;*

› *priimti sprendimą dėl mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių ir (ar) kitų surinkimo priemonių identifikavimo sistemos įdiegimo ir paslaugos teikimo vykdant komunalinių atliekų surinkimo elektroninį identifikavimą.*

Papildyti esamą sutartį su komunalinių atliekų surinkėju, įtraukiant minimalius kokybės reikalavimus nurodytus Aplinkos Ministerijos dokumentuose.

4.5.8 Visuomenės informavimas

Atliekų mažinimas (prevencija) yra vienas iš svarbiausių atliekų tvarkymo tikslų. Atliekų prevencijos sėkmingam vykdymui būtina sąlyga, kad visi su atliekų tvarkymu susiję sprendimai būtų priimami, atsižvelgiant į jų poveikį susidarančių atliekų kiekiui. Regioniniu ir savivaldybių lygmeniu atliekų prevencijai įtakos turi visuomenės švietimas ir informavimas bei principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas. Atliekų mažinimui (prevencijai) įtakos turi ir antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų atskiras surinkimas.

Vykdant visuomenės informavimą ir švietimą turi būti vykdomi sekantys uždaviniai:

› Kiekvienais metais Pakruojo rajono savivaldybės administracija parengia ir paskelbia vietinėje spaudoje bei savivaldybės internetiniame puslapyje ataskaitą apie komunalinių atliekų tvarkymą savivaldybės teritorijoje. Ataskaitoje pateikiami duomenys apie susidariusias, surinktas, panaudotas ir pašalintas komunalines atliekas, aplinkosauginį savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos įvertinimą, savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tikslus ir uždavinius kitiems metams ir tolimesniam laikotarpiui, planuojamas priemones komunalinių atliekų tvarkymo sistemai plėsti ir tobulinti.

› Kiekvienais metais Pakruojo rajono savivaldybės administracija kartu su VšĮ ŠRATC parengia visuomenės informavimo programą kitiems metams. Šioje programoje numatomos priemonės visuomenei informuoti apie komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius ir teikiamas paslaugas, antrinių žaliavų atskiro surinkimo ir tvarkymo ypatumus, siekiant surinkti geros kokybės antrines žaliavas, apie atliekų pavojingumą ir pavojingų buities atliekų surinkimo galimybes bei kitus komunalinių atliekų tvarkymo aspektus, apie kuriuos būtina informuoti komunalinių atliekų turėtojus, kad būtų efektyviau įgyvendinami šių atliekų tvarkymo reikalavimai.

› Ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuotės surinkimą savivaldybės teritorijoje, pateikiant informaciją apie surinktus kiekius ir surinkimo dinamiką, o taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir / ar vykdyti atskiro antrinių žaliavų ir pakuotės surinkimo priemones.

› Ne rečiau kaip du kartus per metus turi pateikti išsamią informaciją apie pavojingųjų atliekų tvarkymą visiems gyventojams, o taip pat šią informaciją skelbti savivaldybės bei atliekų tvarkytojo tinklalapiuose.

4.6 Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatacinės išlaidos

Pakruojo rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo pagrindu turi būti „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principų įgyvendinimas:

› Principas „teršėjas moka“ teigia, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti atliekų turėtojas ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas.

› „Visų sąnaudų padengimo“ principas nustato, kad mokėjimai už komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visas tiesiogines ir netiesiogines atliekų tvarkymo sąnaudas.

Šie principai užtikrinami, įtraukiant į įmoką už komunalinių atliekų tvarkymą visas jų surinkimo ir tvarkymo sąnaudas, įskaitant atskirą antrinių žaliavų, didžiųjų atliekų surinkimą ir jų paruošimą perdirbti, pavojingų atliekų, esančių komunalinėse atliekose, surinkimą, biologiškai skaidžių atliekų atskirą surinkimą ir jų kompostavimą ar kitą naudojimą, sąvartyno ir regioninės infrastruktūros eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo, administracines sistemos eksploatavimo sąnaudas.

Regioninis principas – siekiant didinti atliekų tvarkymo sistemos efektyvumą, savivaldybėms rekomenduojama išvien kurti regionines atliekų tvarkymo sistemas. Valstybė teikia paramą regioninių sistemų kūrimui. Šiaulių regione šio principo įgyvendinimui yra įkurtas VšĮ Šiaulių RATC. Regioninis principas Šiaulių regione įgyvendinamas, pasinaudojant Sanglaudos fondo, valstybės bei ŠRATC paskolos lėšomis įrengiant regioninį sąvartyną, pilnai atitinkančius ES ir LR aplinkosauginius reikalavimus, kitus atliekų tvarkymo įrenginius. Eksploatuojant regioninę atliekų tvarkymo sistemą bus vykdomas šių regioninių atliekų tvarkymo įrenginių eksploatavimas, dokumentų, reikalingų regioninės sistemos eksploatacijai, parengimas, savivaldybių sąvartynų priežiūra po uždarymo, savivaldybių veiksmų koordinavimas vykdant kitas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas.

Principas „teršėjas moka“ – atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti atliekų turėtojas ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas. Vadovaujantis Gamintojo atsakomybės principu, šių gaminių gamintojai ir importuotojai turi prisiimti pilną atsakomybę už jų į vidaus rinką išleistų gaminių ir pakuočių poveikį aplinkai viso būvio ciklo metu nuo gamybos iki saugaus atliekų sutvarkymo, įskaitant gaminių ir pakuočių atliekų surinkimo, perdirbimo, naudojimo ir šalinimo sistemos organizavimą ir (ar) finansavimą, Vyriausybės nustatytų gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimą, informacijos apie gaminius ir pakuotes ir jų atliekų tvarkymą teikimą šių gaminių naudotojams ir atliekų tvarkytojams.

„Visų sąnaudų padengimo“ principas – mokėjimai už komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visas tiesiogines ir netiesiogines atliekų tvarkymo sąnaudas, įskaitant sistemos administravimo ir atliekų šalinimo įrenginių uždarymo ir priežiūros po uždarymo sąnaudas. Visos gyventojų išlaidos komunalinių (buitinių) atliekų tvarkymui neturėtų viršyti 1 proc. nuo jų vidutinių (disponuojamų) pajamų.

Solidarumo principas – vienos tonos komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos turi būti vienodos, nepriklausomai nuo to, kokioje regiono vietoje yra atliekų turėtojas. Tokiu būdu šis principas taip pat reiškia, kad vienos tonos mišrių komunalinių atliekų pervežimo (t.y., atliekų nuvežimo iki regioninio sąvartyno) ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos turi būti vienodos visose atliekų tvarkymo regiono savivaldybėse, o atliekų tvarkymo paslaugos kaina atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo atliekų tvarkymo regioninio sąvartyno.

Artimumo ir pakankamumo principai – atliekų tvarkymo sistemos veiksmingumas tiesiogiai priklauso nuo artimumo ir pakankamumo principų taikymo. Vadovaujantis šiais principais, netinkančios perdirbti ar kitaip naudoti atliekos turi būti šalinamos artimiausiame tinkamai įrengtame atliekų šalinimo įrenginyje. Šie principai taikomi tik šalinant atliekas, bet ne jas naudojant.

Visuotinumo principas – viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga turi būti pasiūloma ir teikiama visiems atliekų turėtojams, išskyrus įstatymų numatytas išimtis.

Gamintojų atsakomybės principas – atliekų tvarkymo sistema turi remtis gamintojo atsakomybės už gaminio poveikį aplinkai principu, nes gamintojas, priimdamas svarbius sprendimus gaminio ir

technologinio proceso projektavimo ir gamybos organizavimo stadijose, turi didžiausią įtaką šio poveikio formavimui.

Į trumpalaikę Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą įtrauktos visos priemonės, reikalingos rajono atliekų tvarkymo sistemos plėtrai ir Valstybinio bei Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planų užduotims įgyvendinti.

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo principai užtikrinami, įtraukiant į įmoką už komunalinių atliekų tvarkymą (rinkliavą) visas jų surinkimo ir tvarkymo sąnaudas, kurias sudaro:

- komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo į regioninį sąvartyną išlaidos;
- atliekų priėmimo ir šalinimo įkainis Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne.

4.7 Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas

Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plane numatytos priemonės nedidina esamų komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo išlaidų, nes numatytos priemonės yra dengiamos Gamintojų ir Importuotojų Organizacijos (atliekų tvarkytojų) lėšomis. Kitos priemonės yra finansuojamos savivaldybės ar Aplinkos ministerijos lėšomis.

Kuriamos Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos poveikis, vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą dydžiui, įvertintas rengiant paraišką 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos priemonei „Atliekų tvarkymo sistemos plėtra“. Žemiau esančioje lentelėje pavaizduota, kaip pasikeis vietinės rinkliavos dydis, kai bus sukurta nauja komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra.

37 lentelė. Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kaštai [13]

	Mato vnt.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Atliekų tvarkymo kaina iš viso	Lt/t	245,09	245,09	316,48	316,48	316,48	316,48	316,48
Atliekų surinkimo ir transportavimo vidutinė kaina Šiaulių regione	Lt/t	174,95	174,95	174,95	174,95	174,95	174,95	174,95
Atliekų priėmimo ir šalinimo įkainis Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne.	Lt/t	70,14	70,14	70,14	70,14	70,14	70,14	70,14
MBA	Lt/t			71,39	71,39	71,39	71,39	71,39
Vidutinės NŪ disponuojamos pajamos Šiaulių regione	Lt	25079,68	25079,68	25079,68	25079,68	25079,68	25079,68	25079,68
Vidutinė atliekų susidarymo norma NŪ	t	0,68715	0,68715	0,68715	0,68715	0,68715	0,68715	0,68715
NŪ sąnaudos KA tvarkymui	Lt/metus	168,4137	168,4137	217,4693	217,4693	217,4693	217,4693	217,4693
NŪ pajamų dalis tenkanti KA tvarkymui	proc.	0,67%	0,67%	0,87%	0,87%	0,87%	0,87%	0,87%

[13] Galimybių studija „Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas - Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, 2013 m.

4.8 Savivaldybės atliekų tvarkymo plano trumpalaikiu laikotarpiu įgyvendinimo vertinimo kriterijai

Plane nurodytų atliekų tvarkymo strateginių tikslų įgyvendinimas vertinamas 2014–2020 metų laikotarpiu.

Būklė vertinama kas metus ar pavyko įgyvendinti užsibrėžtus tikslus ir priemones. Labai gera - pasiekta 100 proc. planuojamo rezultato; Gera - pasiekta 70-100 proc. planuojamo rezultato; Patenkinama - 50-70 proc. rezultato; Bloga - pasiekta <50 proc. rezultato.

38 lentelė. Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano vertinimo kriterijai.

Kriterijus	Matavimo vienetai	Planuojamas rezultatas[14]	Rezultatas*	Būklė
Perdirbta ir kitaip panaudota komunalinių atliekų	tonomis, visų per metus susidariusių komunalinių atliekų procentais	- Iki 2016 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 % komunalinių atliekų; - Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 % komunalinių atliekų.	< įrašyti metų rezultatus>	Labai gera - pasiekta 100% planuojamo rezultato; Gera - pasiekta 70-100% planuojamo rezultato; Patenkinama - 50-70% rezultato; Bloga - pasiekta <50% rezultato.
kiek gyventojų (pagal savivaldybes), gaus geros kokybės prieinamą viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą	procentais	Iki 2016 m. 100% užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą	< įrašyti metų rezultatus>	
kokie sukurti mišrių komunalinių atliekų ir jose esančių biologiškai skaidžių atliekų apdorojimo pajėgumai, palyginti su per metus susidarančiu mišrių komunalinių atliekų ir jose esančių biologiškai skaidžių atliekų kiekiu	tonomis ir procentais	Sukurti pajėgumai rajone 0 %, regione pajėgumai 100 %	< įrašyti metų rezultatus>	
kiek paruošta naudoti pakartotinai ir perdirbti tokių komunalinių atliekų medžiagų, kaip popierius, metalas, plastikas, stiklas	tonomis ir procentais, visų per metus susidariusių komunalinių atliekų medžiagų - popieriaus, metalo, plastikų, stiklo	Iki 2020 m. ne mažiau kaip 50 % komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti	< įrašyti 2016 metų rezultatus>	

** Pakruojo rajono savivaldybės administracija ir ŠRATC kiekvienais metais pateiks informaciją apie tai, kaip atsižvelgiant į nurodytus kriterijus įgyvendinti planuojami rezultatai.*

Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai pagal atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, vertinant pažangą kiekvienais kalendoriniais metais pagal žemiau esančioje lentelėje pateiktus rodiklius:

[14] *Planuojami rezultatai (tonomis) pateikti remiantis gyventojų ir atliekų susidarymo prognozėmis*

Atliekų tvarkymo būdas	Rodikliai	Laukiamas rezultatas
Prevencija	1) Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas
	2) Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas
	3) Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Mažėjimas
Paruošimas naudoti pakartotinai	4) Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas
	5) Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas
Perdirbimas	6) Iš gyventojų atskirai surinktų antrinių žaliavų kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas
	7) Iš juridinių asmenų (įmonių, įstaigų, organizacijų) atskirai surinktų antrinių žaliavų kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas
	8) Atskirai surinktų buities elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas
	9) Atskirai surinktų ir sukompostuotų biologinių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas
	10) Bendras perdirbtų komunalinių atliekų kiekis, procentais nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas
Kitoks naudojimas	11) Kitaip panaudotų gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų kiekis, procentais	Didėjimas
Šalinimas	12) Komunalinių atliekų, šalinamų sąvartynuose, kiekis, procentais	Mažėjimas
	13) Sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, palyginti su praėjusių kalendorinių metų kiekiu, procentais	Mažėjimas

4.9 Plano įgyvendinimas, peržiūra ir atskaitomybė

Pakruojo rajono savivaldybė atsakinga už Plane nustatytų komunalinių atliekų tvarkymo užduočių vykdymą. Planą įgyvendina ir už Plano priemonių vykdymą bei priemonių vykdymo koordinavimą pagal kompetenciją atsako Pakruojo rajono savivaldybė.

Plano įgyvendinimo priemonės finansuojamos iš Europos Sąjungos paramos ir kitų teisėtai gautų lėšų. Taip pat rekomenduojama savivaldybei dalyvauti įgyvendinant Planą, naudojant savivaldybės biudžeto lėšas.

Planą įgyvendinančios institucijos pasibaigus biudžetiniams metams, iki kitų metų vasario 1 d., teikia Aplinkos ministerijai ataskaitas, kaip vykdomos Plano įgyvendinimo 2014–2020 metų priemonės. Ataskaitose sujungiama praėjusių ir ankstesnių metų informacija, taip pat nurodomos priežastys, kodėl priemonės neįgyvendintos.

Pakruojo rajono savivaldybė atsakinga už Plano atnaujinimą pasibaigus 2014–2020 metų planavimo laikotarpiui.

5 PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS 2014–2020 M.

Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo priemonių plano 2014–2020 metų įgyvendinimo priemonės, skatinančios atliekų prevenciją, paruošimą pakartotiniam naudojimui, perdirbimą, kitokį naudojimą ir saugų atliekų šalinimą, pateiktos žemiau esančioje lentelėje.

39 lentelė. Pakruojo rajono savivaldybės atliekų tvarkymo priemonių plano 2014–2020 metų įgyvendinimo priemonės

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai (Savivaldybės)	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Investicijų poreikis, litais/ (eurais)
1. Siekti, kad komunalinių atliekų susidarymas savivaldybėje augtų lėčiau, o susidarančių atliekų kiekis neviršytų ES valstybių narių vidurkio	1.1. Tobulinti atliekų tvarkymo srities teisės aktus	1.1.1. Atnaujinti ir patvirtinti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisykles	Dokumentų parengimas	Iki 2015 m. sausio 1 d.	ŠRATC/ Savivaldybė	ŠRATC	5 000 Lt/ (1448 EUR)
		1.1.2. Parengti ir patvirtinti diferencijuotos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų pakeitimus	Dokumentų parengimas	Iki 2016-01-01d.	ŠRATC/ Savivaldybė	ŠRATC lėšos	5 000 Lt/ (1448 EUR)
	1.2. Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti savivaldybių darbuotojų kvalifikaciją atliekų prevencijos srityje	1.2.1. Informuoti visuomenę apie teikiamas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas	Papildyti esamas sutartis komunalinių atliekų tvarkytojams nustatyti prievolę dėl visuomenės informavimo	Du kartus per metus	Savivaldybė, ŠRATC, atliekų surinkėjai	Savivaldybės/ ŠRATC/ Atliekų surinkėjų lėšos	10 000 Lt/ (2896 EUR) per metus
		1.2.2. Informuoti visuomenę apie antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje	Sutartyse su GIO nustatyti prievolę dėl visuomenės informavimo	Du kartus per metus	ŠRATC/ Savivaldybė/ Gamintojai ir importuotojai	Savivaldybės/ ŠRATC/ Gamintojų ir importuotojų lėšos	
		1.2.3. Informuoti visuomenę apie EEĮ atliekų tvarkymą	Sutartyse su EEĮ tvarkytojais nustatyti prievolę dėl visuomenės informavimo	Du kartus per metus	ŠRATC/ Savivaldybė/ Gamintojai ir importuotojai	Savivaldybės/ ŠRATC/ Gamintojų ir importuotojų lėšos	
		1.2.4. Informuoti visuomenę apie pavojingųjų atliekų tvarkymą	Sutartyse su pavojingų atliekų tvarkytojais nustatyti prievolę dėl visuomenės informavimo	Du kartus per metus	ŠRATC/ Savivaldybė/ atliekų surinkėjai	Savivaldybės, Atliekų surinkėjų lėšos	

		1.2.5. Dalyvauti tarptautiniuose renginiuose ir konferencijose, seminaruose ar mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika		2014–2020 m.	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos, valstybės lėšos	5 000 Lt/ (1448 EUR) per metus
2. Mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį – plėtoti racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą	2.1. Sukurti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo pajėgumus	2.1.1. Pastatyti Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius	Bendradarbiauti su ŠRATC ir kitomis savivaldybėmis planuojant ir statant Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius	2015 m.	Savivaldybė / ŠRATC	ES, savivaldybės, ŠRATC lėšos	Bendros investicijos į projektą 21 mln. Lt/ (6082020 EUR)
		2.1.2. Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių eksploatacija	Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių operatoriaus kontrolė	Nuo 2016 m.	Savivaldybė / ŠRATC	Savivaldybės lėšos (vietinės rinkliavos lėšos)	
		2.1.3. Priimti savivaldybės sprendimą dėl komunalinių atliekų apdorojimo/ tvarkymo įrenginių (pvz. maisto atliekų apdorojimo įrenginius) įrengimo reikalingumo	Savivaldybės Tarybos sprendimas	2014–2015 m.	Savivaldybė / ŠRATC	Savivaldybės lėšos	
		2.1.4. Išanalizuoti atskiro maisto atliekų surinkimo ir perdirbimo galimybes Savivaldybės ar Šiaulių regiono savivaldybių teritorijoje	Parengti Savivaldybės ar Šiaulių regiono savivaldybių (bendrą ar kooperuojantis atskiroms savivaldybėms) Galimybių studiją nustatant technines ir ekonomines tokio maisto atliekų srauto tvarkymo galimybes	2014–2015 m.	Savivaldybė / ŠRATC	ŠRATC lėšos	50 000 Lt/ (14481 EUR)
		2.1.5. Remiantis galimybių studijos dėl atskirai surinktų maisto atliekų infrastruktūros poreikio rezultatais, sukurti reikiamus maisto atliekų	Bendradarbiauti su ŠRATC ir kitomis savivaldybėmis planuojant ir statant maisto atliekų apdorojimo įrenginius	2017–2018 m.	Savivaldybė / ŠRATC	ES, valstybės parama, ŠRATC paskola	Pagal GS duomenis

		perdirbimo pajėgumus					
		2.1.6. Organizuoti maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir (ar) individualų kompostavimą, įrengti pakankamus pajėgumus šioms maisto / virtuvės atliekoms apdoroti	Bendradarbiauti su ŠRATC ir kitomis savivaldybėmis parenkant šių atliekų surinkėją (operatorių)	2018 m.	Savivaldybė/ ŠRATC	ES, savivaldybės lėšos, mokesčio už sąvartynuose šalinamas atliekas lėšos, kitos lėšos	
		2.1.7. Užtikrinti pastovų žaliųjų atliekų kompostavimo dėžių, pakuotės atliekų bei antrinių žaliavų konteinerių kiekį		Nuolat	Savivaldybė/ ŠRATC/ Atliekų surinkėjas / Gamintojų ir importuotojų organizacija	Savivaldybės/ Gamintojų ir importuotojų lėšos	
		2.1.8. Gyventojams ar kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kita), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą susidarymo vietoje		2015 m.	Savivaldybė/ ŠRATC	ES, savivaldybės lėšos, kitos lėšos	100 000 Lt/ (28962 EUR)
		2.1.9. Aprūpinti individualių namų gyventojus biologinių atliekų kompostavimo dėžėmis		Nuolat pagal poreikį	Savivaldybė/ ŠRATC/ atliekų surinkėjas	Atliekų tvarkytojų lėšos, kitos lėšos	
		2.1.10. Žaliųjų atliekų surinkimo plėtra	Aprūpinti individualių namų gyventojus kompostavimo dėžėmis arba paskatinti gyventojus kompostuoti savos gamybos kompostavimo įrenginiuose ir pan.. Užtikrinti sklandų bendra-	2015–2020 m.	Savivaldybė/ ŠRATC	ES paramos lėšos/ savivaldybių biudžetų lėšos, kitos lėšos	

			darbiavimą tarp dėžių dalintojo (atliekų surinkėjas) bei ŠRATC (užduoties vykdytojo) bei finansuotojo				
	2.2. Plėtoti rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas	2.2.1. Pastatyti konteinerius antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose	Papildomai įrengti aikšteles	2014–2017 m.	Savivaldybė/ ŠRATC/ Gamintojų ir importuotojų organizacija	Gamintojų ir importuotojų organizacijų lėšos, gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšos/ ŠRATC lėšos	
		2.2.2. Atliekų priėmimo punktų eksploatavimas / praplėtimas arba uždarymas	Priimti sprendimą dėl Atliekų priėmimo punktų skaičiaus (uždarymo ar praplėtimo) savivaldybės teritorijoje	2014–2017 m.	Savivaldybė / ŠRATC	ŠRATC lėšos	
		2.2.3. Papildančių sistemų diegimas	Sudaryti sutartis su Gamintojų ir importuotojų asociacijos dėl papildančių sistemų plėtros	2014–2015 m.	ŠRATC/ Gamintojų ir importuotojų asociacija	ŠRATC/ Gamintojų ir importuotojų lėšos	
		2.2.4. Pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) surinkimas apvažiavimo būdu	Papildyti esamas sutartis su komunalinių atliekų surinkėju ir nustatyti prievolę	Ne rečiau kaip du kartus per metus	Savivaldybė / atliekų surinkėjas/ ŠRATC	Rinkliavos lėšos	
		2.2.5. Didelių gabaritų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu	Papildyti esamas sutartis su komunalinių atliekų surinkėju ir nustatyti prievolę	Ne rečiau kaip du kartus per metus	Savivaldybė / atliekų surinkėjas/ ŠRATC	Rinkliavos lėšos	
		2.2.6. Plėtoti Elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimą	Sutartyse su Gamintojų ir importuotojų asociacijomis nustatyti prievolę dėl šio kiekio surinkimo	2014–2015 m.	ŠRATC/ Gamintojai ir importuotojai/ Savivaldybė	Gamintojų ir importuotojų / ŠRATC lėšos	
		2.2.7. Numatyti ir taikyti tekstilės atliekų surinkimo priemones (konteineriai)	Papildyti Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių išdėstymo schemas numatant	2014–2020 m.	Savivaldybė/ ŠRATC	ES paramos lėšos	240 000 Lt/ (69509 EUR)

			tekstilės konteinerius praplečiant antrinių žaliavų aikšteles.				
		2.2.8. Plėtoti atskirų atliekų surinkimą	Papildyti Atliekų tvarkymo taisykles prievole įmonėms bei gyventojams dėl atskiro įvairių atliekų srautų rūšiavimo	Iki 2015 m. sausio 1d.	Savivaldybė, ŠRATC	Savivaldybės lėšos	5 000 Lt/ (1448 EUR)
3. Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą, tobulinti esamą atliekų tvarkymo sistemą	3.1. Užtikrinti, kad visiems atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga	3.1.1. Atnaujinti ir / papildyti konteinerių išdėstymo schemą	Paskelbti konkursą dėl konteinerių išdėstymo schemos parengimo	Iki 2015 m.	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos	50 000 Lt/ (14481 EUR)
		3.1.2. Aikštelių įrengimas		2014–2020 m.	ŠRATC	ES, ŠRATC lėšos	Pagal naujų konteinerinių aikštelių poreikį
		3.1.3. Aprūpinti individualių namų gyventojus konteineriais Pakuotės ir stiklo atliekoms surinkti	Sutartyse su Gamintojų ir importuotojų organizacijomis (tarp ŠRATC, Gamintojų ir importuotojų organizacijų ir Atliekų surinkėjų) nustatyti prievolę dėl atliekų turėtojų aprūpinimo trūkstamais konteineriais. Pasirašytoje sutartyje nurodyti pakuočių surinkimo užduotis vadovaujantis VATP 2014–2020 m.	Nuolat pagal poreikį	ŠRATC, Savivaldybės/ Gamintojų ir importuotojų organizacijos	ES paramos lėšos, Gamintojų ir importuotojų/ ŠRATC lėšos	
		3.1.4. Pagal poreikį atnaujinti ir /papildyti konteinerių išdėstymo schemas pagal galimus teisės aktų pakeitimus		Nuolat pagal poreikį 2014–2020 m.	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos	
4. Efektyvinti atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo ir atliekų tvarkymo	4.1. Tobulinti atliekų tvarkymo užduočių įvertinimo teisinį reguliavimą ir	4.1.1. Vykdyti mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus, siekiant įvertinti biologiškai skaidžių atliekų šalinimo	Atliekų sudėties tyrimai 4 kartus per metus	2014–2015 m.	ŠRATC	ŠRATC lėšos	

užduočių vykdymo kontrolę bei tobulinti atliekų susidarymo bei tvarkymo apskaitos sistemą	stiprinti atliekų tvarkymo metodinę bazę	sąvartyne mažinimo užduoties vykdymą					
		4.1.2. Vykdyti mišrių komunalinių atliekų kiekio (normų) tyrimus	Papildyti sutartis su atliekų surinkėju dėl prievolės reguliariai vykdyti komunalinių atliekų kiekio tyrimus	2014–2015 m.	ŠRATC/ Atliekų surinkėjas	ŠRATC lėšos	
	4.2. Tobulinti atliekų tvarkymo sistemų efektyvumo ir duomenų patikimumo vertinimą	4.2.1. Gerinti mišrių komunalinių atliekų surinkimo kokybę įdiegiant konteinerių ir (ar) kitų surinkimo priemonių identifikavimo ir paslaugos teikimo vykdant komunalinių atliekų surinkimo elektroninį identifikavimą	Papildyti esamas sutartis su Atliekų surinkėju įtraukiant minimalius kokybės reikalavimus nurodytus Aplinkos ministerijos dokumentuose	2014–2015 m.	Savivaldybė /ŠRATC / Atliekų surinkėjas	Savivaldybės lėšos / Atliekų surinkėjo	
	4.3. Griežtinti atsakomybę ir atskaitomybę už atliekų tvarkymą	4.3.1. Vykdyti nuolatinį atliekų surinkėjų veiklos monitoringą	Gaunamų gyventojų skundų nagrinėjimas, atliekų surinkėjų veiklos kontrolė paslaugos teikimo vietoje	Pastoviai	Savivaldybė/ ŠRATC	ŠRATC lėšos	
		4.3.2. Reguliariai vykdyti savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo taisyklių vykdymo kontrolę	Darbuotojų kontrolė	2014–2020 m.	ŠRATC, Šiaulių regiono savivaldybių administracijos atstovai, aplinkos apsaugos agentūros darbuotojai	Savivaldybės lėšos	40 000 Lt/ (11585 EUR) per metus
	4.4. Stiprinti gamintojų ir importuotojų bei jų organizacijų veiklos kontrolę	4.3.3. Vykdyti nuolatinį gamintojų ir importuotojų organizacijų veiklos monitoringą		2014–2020 m.	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos	
5. Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti	5.1. Didinti visuomenės sąmoningumą atliekų tvarkymo	5.1.1. Šviesti ir informuoti visuomenę: pristatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, esamą	Straipsniai spaudoje	2015–2020 m.	Savivaldybė, ŠRATC	ES struktūrinių fondų lėšos, LR valstybės biudžeto	

valstybės ir savivaldybės institucijų darbuotojų kvalifikaciją atliekų tvarkymo srityje	srityje	surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą, pasirinktą apmokestinimą, gyventojų teises ir pareigas, galimybes rūšiuoti atliekas				lėšos	
		5.1.2. Bendradarbiaujant su nevyriausybinėmis organizacijomis, rengti ir įgyvendinti bendrus visuomenės švietimo ir informavimo atliekų prevencijos ir atliekų tvarkymo klausimais projektus	Straipsniai spaudoje, renginiai	2014–2020 m.	Savivaldybė	Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšos	
	5.2. Tobulinti savivaldybės darbuotojų kompetenciją atliekų tvarkymo klausimais	5.2.1. Dalyvauti tarptautiniuose renginiuose ir konferencijose, seminaruose, darbiniuose susitikimuose; organizuoti bendrus renginius su savivaldybių, atliekų surinkėjų ir tvarkytojų asociacijomis, skleisti gerąją bendradarbiavimo patirtį Savivaldybės interneto svetainėje		2014–2020 m.	Savivaldybė, Aplinkos apsaugos agentūra	LR valstybės biudžeto lėšos	